

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA REGIONÁLNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ EKONOMIKY

Vybrané aspekty rozvoje Albrechticka

Selected Aspects of Development in Albrechtice Region

Student:

Bc. Veronika Čížková

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Sucháček Jan, Ph. D.

Ostrava 2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Student: Veronika Čížková
Studijní program: Hospodářská politika a správa
Obor: Regionální Rozvoj
Téma: Vybrané aspekty rozvoje Albrechticka
Selected Aspects of Development in Albrechtice Region

1. Úvod
2. Teoretické aspekty rozvoje mikroregionu
3. Profil Albrechticka
4. Současnost a budoucnost rozvoje Albrechticka
5. Závěr
Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- [1] JANEČKOVÁ, L., VAŠTIKOVÁ, M.; *Marketing měst a obcí*. Praha: Grada Publishing, 1999. 178 s. ISBN 80-7169-750-8.
[2] MALINOVSKÝ, J., SUCHÁČEK, J.; *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky Evropské unie*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2006. 1000 s. ISBN 80-248-1117-0.
[3] RUMPEL, P.; *Teritoriální marketing jako koncept územního rozvoje*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2002. 178 s. ISBN 80-7042-830-9.

Vedoucí: doc. Ing. Sucháček Jan, Ph. D.

Datum zadání:

Datum odevzdání:

Ing. Jan Malinovský, Ph. D.
Vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci včetně všech příloh vypracovala samostatně.

Poděkování patří všem, kteří mi byli při zpracování diplomové práce nápomocni, svými užitečnými radami a připomínkami. Zvláště bych chtěla poděkovat zaměstnancům z Městského úřadu Město Albrechtice, obvodnímu oddělení policie ČR v Městě Albrechticích, paní Ing. Rostislavě Rollerové a svému vedoucímu diplomové práce doc. Ing. Janu Sucháčkovi, Ph. D.

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Teoretické aspekty rozvoje mikroregionu.....	4
2.1	Rozvoj.....	4
2.2	Regionální rozvoj	5
2.3	Mikroregiony	10
2.4	Rozvoj venkova	12
2.5	Vymezení teritoriálního marketingu.....	16
2.6	Marketingová koncepce měst a obcí	19
3	Profil Albrechticka	24
3.1	Geografie	24
3.2	Historie	26
3.3	Demografická struktura obyvatelstva	28
3.3.1	Věková struktura	30
3.3.2	Vzdělanostní struktura.....	31
3.4	Sociální dimenze života Albrechtického mikroregionu	32
3.5	Hospodářské prostředí	33
3.5.1	Struktura nezaměstnanosti.....	34
3.6	Ostatní významné aspekty života mikroregionu	36
3.6.1	Statistika kriminality	36
3.6.2	Památky	37
3.6.3	Významné osobnosti	39
4	Současnost a budoucnost rozvoje Albrechticka	41
4.1	Charakteristika demografické struktury respondentů	42
4.1.1	Věková struktura respondentů.....	42

4.1.2	Vzdělanostní struktura respondentů	43
4.2	Vyhodnocení názorů respondentů na jednotlivé problematiky týkající se obce	44
4.2.1	Vyhodnocení názorů respondentů v sociální sféře.....	44
4.2.2	Vyhodnocení názorů respondentů v hospodářské sféře	53
4.3	SWOT analýza.....	54
4.4	Návrhy a opatření	56
5	Závěr.....	63
	Seznam použité literatury	65
	Seznam zkratk	
	Seznam příloh	

1 Úvod

Tématem diplomové práce jsou vybrané aspekty rozvoje Albrechticka. V rámci diplomové práce jsou posuzovány otázky týkající se spokojenosti občanů s místem, kde žijí, dále mezilidských vztahů, bezpečnosti v obci, veřejných služeb, zaměstnanosti, komunikace městského úřadu s občany, životního prostředí, stavu náměstí v „centru“ Města Albrechtic, volného času a kultury.

Cílem diplomové práce je zjištění postojů a názorů obyvatel na současný stav mikroregionu Albrechticko, a to prostřednictvím dotazníkového průzkumu, dále pak zhodnocení tohoto stavu a formulace doporučení týkající se rozvoje mikroregionu.

První kapitola diplomové práce, bude zaměřena na teoretické aspekty rozvoje mikroregionu. Teorie bude tedy orientována na všeobecný přehled o rozvoji, dále bude detailnější formou zkoumán regionální rozvoj. Jelikož se jedná o vymezení menší oblasti (Albrechticko), bude zkoumán také z teoretického hlediska mikroregion a rozvoj venkova. Opomenuto nezůstane ani vymezení teritoriálního marketingu a marketingová koncepce měst a obcí.

Druhá kapitola bude věnována profilu albrechtického mikroregionu. Profil bude podávat souhrnnou informaci týkající se geografie a historie. Důležitou a nedílnou součástí druhé kapitoly bude také demografická struktura obyvatelstva a to z hlediska jeho počtu, dále de věkové a vzdělanostní struktury. Další část druhé kapitoly bude věnována sociální dimenzi života albrechtického mikroregionu, která bude zahrnovat školství, sociální služby a další sociální aspekty daného mikroregionu. Opomenuta nezůstane ani hospodářská struktura zachycující podnikatelské subjekty hospodařící na tomto území. Jelikož se řeší v dotazníkovém průzkumu také otázka bezpečnosti, nebude chybět v této kapitole ani statistika kriminality. Prostor bude věnován také památkám a významným osobnostem.

Třetí kapitola bude samotným vyústěním dotazníkového průzkumu, který proběhl v oblasti Albrechticka, zahrnuje tedy samotnou „centrální část“ Města Albrechtic a jeho místní části. Nejprve se zaměří tato kapitola na charakteristiku respondentů a poté bude samotné vyhodnocení jednotlivých problematik v rámci vybraných aspektů, na které bylo dotazníkové šetření zaměřeno. Součástí bude také vyhotovení SWOT analýzy, která bude výsledkem názorů obyvatel na současný stav a dění v obci. Závěr kapitoly bude věnován návrhům a opatřením na řešení daných problematik.

Vzniklý dotazníkový průzkum byl součástí mé aktivní účasti v politické straně („Nezávislá strana 2010“), kdy mě při vytváření volebního programu zajímalo, co vlastně

obyvatelé v obci postrádají a co lze vylepšit v rámci občanské vybavenosti. Nejlepším způsobem jak toho docílit, bylo provést dotazníkový průzkum, neboť názor občanů by rozhodně neměl být opomenut a měl by být vnímán jako důležitý prvek v rozvoji obce či celé společnosti. Výsledek tohoto průzkumu, který je rovněž součástí diplomové práce, lze použít jako praktickou ukázkou významným aktérům, kteří se podílejí na rozvoji našeho města, Města Albrechtic.

Prostřednictvím dotazníku, který je nedílnou součástí diplomové práce, jsou zjištěny názory občanů na konkrétní problematiku, která je řešena v rámci diplomové práce. Dotazník byl vyplněn 180 respondenty, přičemž některé dotazy byly nezodpovězeny z důvodu individuálního vyplnění samotnými respondenty. Byl proveden anonymní formou a to v měsících, prosinec 2010 až únor 2011. Bylo vydáno přes 200 dotazníků (a to náhodným výběrem, bez vybírání si respondentů) a vráceno 180, což byl rovněž počet potřebný pro provedení daného průzkumu (tento počet odpovídá 5 % z celkového počtu obyvatel Albrechticka). V dotazníku jsou použity otázky jak uzavřené, tak otázky otevřené. Důvodem, proč byly v dotazníku použity otázky otevřené, bylo zejména to, že umožňují poukázat na důležité vztahy a souvislosti dané problematiky a mají možnost prohlubování a zkoumání dané věci více pod povrch. Naopak prostřednictvím uzavřených otázek lze vyvodit statistické závěry, které lze využít při práci tabulek či grafů.

V rámci použité metodiky jsem postupovala nejprve stanovením hlavního cíle, tedy čeho chci v rámci dotazníkového průzkumu dosáhnout, což bylo zjištění spokojenosti občanů se svou obcí, jako místem, kde žijí a pracují. Dále bylo důležité nejen vhodně vybrat dané otázky (které mě zajímají v rámci zkoumání dané problematiky), ale také je stylisticky uspořádat. Několikrát jsem si proto dotazník vyplnila sama, abych odhalila nedostatky. Dotazník byl prováděn na základě kvalitativního výzkumu, z hlediska zaměření se na jednotlivce, u kterých jsem chtěla znát, jak vnímají místo svého „žítí“. Zaměřovala jsem se tedy na kvalitu a podstatu problému. Důležitá však nebyla pouze kvalita, ale také kvantita, což byl daný počet respondentů potřebný pro vyhodnocení dotazníkového průzkumu. Využívala jsem rovněž určitou metodu zkoumání skutečnosti, jež vyústí v obecné fakty, což je typické pro využití indukce. V diplomové práci byly tedy využity metody analýzy, syntézy, indukce, kvalitativního a kvantitativního výzkumu. Byly zajišťovány rovněž fakta tvrdá (pohlaví, věk) a fakta měkká (názory, zkušenosti, postoje, zájmy, potřeby, aj.).

Největší inspirací mi však byl vzorový dotazník, ze společnosti TIMUR, která prováděla obdobný dotazníkový průzkum pro město Semily. Na základě prostudování vzorového dotazníku, jsem pak vytvořila dotazník ke své diplomové práci. Byl mi inspirací

především problematikou zkoumání, některé otázky jsem použila také ve svém dotazníku, přesto však jsem ho obohatila o spoustu nových otázek, které se týkaly daného předmětu zkoumání. Prostřednictvím této inspirace (vzorového dotazníku), jsem využívala společné evropské indikátory, se zaměřením na indikátor A1 – spokojenost občanů s místním společenstvím.

2 Teoretické aspekty rozvoje mikroregionu

2.1 Rozvoj

Pojem rozvoj po dlouhou dobu splýval s pojmem hospodářský rozvoj, resp. hospodářský růst, ten však s rozvojem ztotožňovat nelze, protože rozvoj naopak od hospodářského růstu obsahuje také neekonomické charakteristiky.

Nohlen s Nuschelerem obohacují tento „pojem“ o další prvky hospodářského rozvoje, které tento výraz rovněž kvalitativně rozšiřují. Jedná se tedy o tzv. „magický pětiúhelník rozvoje“, který zahrnuje růst, práci, rovnost a spravedlnost, participaci a nezávislost. Jen s obtížemi lze kvantifikovat aspekty, jakými jsou rovnost a spravedlnost, participace či nezávislost. Dochází však k jejich praktické aplikaci a to například ve formě principů evropských politik hospodářské a sociální soudržnosti jako je subsidiarita, doplňkovost či partnerství.

Růst je spojen s velice důležitými otázkami týkajícími se vzniku růstu a prospěchu z něj.

Prvek práce je vnímán ve smyslu produktivního a úměrného placeného zaměstnání. Plní rovněž několik důležitých funkcí v rozvojovém procesu: zapojuje nevyužité zdroje, generuje poptávku pro jiné sektory a zlepšuje šance na sebeuplatnění.

Rovnost a spravedlnost představuje nutný kvalitativní prvek rozvoje nejen ve smyslu rovného, či spravedlivého rozdělení, ale také jiných hospodářských a sociálních kategorií, například přístupu ke vzdělání či zdravotnickým zařízením.

Participace zahrnuje podstatu toho, že se rozvoj netýká pouze zúčastněných, ale že pouze jejich prostřednictvím se dosahuje kvalitativních a rozvojových změn pro jiné subjekty.

Nezávislost považuje schopnost vlastního rozhodování o budoucnosti, za velice podstatnou a pozitivní stranu rozvoje, kterou dává do kontrastu s nízkou mírou rozvoje při politickém či ekonomickém přikazování silnějších slabším.

Z hlediska rozvoje je důležité rovněž poukázat na plán rozvoje, jenž je dokumentem, zahrnující analýzu situace, stanovené cíle a prioritní potřeby pro dosažení těchto cílů, strategií, plánované prioritní akce, jejich specifické cíle a související rámcové finanční tabulky.

Rozvojové plánování, které je rovněž odnoží samotného rozvoje, představuje sestavování plánů, které mají ve většině případů dlouhodobý charakter. Sleduje rovněž rozvoj ekonomického a společenského potenciálu a to buď ekonomiky jako celku, nebo vybrané oblasti.

Přístupem k problému ekonomického zaostávání, jehož řešení závisí jakýmsi způsobem na volbě aplikovaného růstu modelu, se zabývá rozvojová strategie. Všeobecně lze říci, že existuje celá řada strategií, například rozvoj průmyslu, nahrazování dovozů, vyvážený růst městských a venkovských oblastí, expanze a podpora zemědělství s cílem zabezpečit obyvatelstvo participující na rozvoji průmyslu či rozvoj exportního sektoru ve snaze získat zahraniční měnu.

2.2 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj je komplexem neboli souhrnem procesů, probíhajících uvnitř regionů a týkajících se pozitivních ekonomických, sociálních, environmentálních a jiných proměn regionu.

Obecně lze definovat regionální rozvoj, jako „proces pozitivních změn“. Obvykle se jedná o zlepšení kvantitativních, ale v nejčastějším případě kvalitativních charakteristik dané oblasti (zejména v oblasti přírodní a sociálně-ekonomické). Je však nutné posoudit k jakým odlišnostem došlo při naplnění kvantitativních charakteristik (například vybudování komunikací, vybudování ubytovacích kapacit apod.) od cílů, kterých mělo být dosaženo při realizaci jednotlivých aktivit (zlepšení dopravní dostupnosti, zkvalitnění podmínek pro rozvoj cestovního ruchu apod.).

Pozitivní změny, respektive představy, o žádoucím rozvoji jsou spojeny s vnímáním jednotlivých proměn ze strany příslušných aktérů (obyvatelé, podnikatelé, političtí představitelé, úředníci veřejné správy atd.). Rozvoj je ryze subjektivní veličinou, odvíjející se od hodnotové orientace občanů.

Pojetí regionální politiky

„Regionální politika je obvykle definována jako „činnost“, jejímž úkolem je přispívat ke snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a slouží k zabezpečení jejich harmonického rozvoje.“¹

Z obecného cíle Ministerstva pro místní rozvoj ČR plyne, aby regiony měly stejné šance a možnosti a aby jejich demografický, hospodářský a přírodní potenciál byl plnohodnotně využit. Chce-li však stát vytvořit rovnocenné šance pro obyvatele všech

¹ Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. [cit. 2010-11-6]. Dostupné z [www: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/pojeti-regionalni-politiky.html>](http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/pojeti-regionalni-politiky.html).

regionů, musí v příslušné míře přijímat daná opatření a to na státní, regionální a nadnárodní úrovni, která povedou ke zmírnění regionálních rozdílů neboli regionálních disparit. Samotné tržní prostředí však mnohdy nestačí k tomu, aby byl zabezpečen vyvážený rozvoj a to na celém území státu.

Obsahové vymezení regionální politiky je podmíněno aktuální sociálně-ekonomickou situací a jí odpovídající státní hospodářskou či sociální politikou.

Při realizaci svých cílů využívá různých postupů vůči jednotlivým regionům. Základním motivem je využití všech podstatných výrobních faktorů, zejména pak pracovní síly, a z toho plynoucí ekonomický růst. Neméně důležitým motivem je optimální rozmístění firem. Cílem regionální politiky je tedy snižování rozdílů neboli disparit mezi jednotlivými regiony, důležité je však vyjasnit v jakých oblastech. Určitá úroveň rozdílů je však přirozená a nelze ji již více snížit. Regionální politika musí být tedy schopna disparity diverzifikovat a zformulovat jejich možné reálné přístupy.

Při tvorbě regionální politiky je důležité splnění tří základních předpokladů: existence meziregionálních rozdílů, politické vůle a ekonomických možností problémy řešit. Definování přístupů k poznání a k řešení územních rozdílů neboli disparit se úzce váže k pojetí a základní filozofii regionální politiky obecně.

„Ve svých počátcích bylo typické pro regionální politiku, že se snažila o přesun pracovních sil z regionů s vysokou nezaměstnaností do míst s převahou nabídky pracovních sil, v současnosti jednoznačně převládá opačná strategie: motivace pohybu práce za pracovníky. Vysoce urbanizované oblasti se naopak potýkají s náklady přelidnění a je třeba optimalizovat velikost sídel a ekonomických aktivit. Stále narůstají ekologické aspekty regionální politiky. Není možné rozvíjet území na úkor životního prostředí. Svou roli při rozhodování hrají i sociální a politické motivy, i když jejich význam je nižší.“²

Nástroje regionální politiky

V rámci regionálního rozvoje lze označení nástroj definovat jako obecný pojem pro všechny prostředky, které napomáhají k dosažení rozvojových cílů daného území. Existuje několik pohledů na klasifikaci nástrojů rozvoje regionů, za hlavní nástroje regionální politiky jsou však považovány nástroje finanční a nástroje nefinanční, případně regulativní.

² Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. [cit. 2010-11-6]. Dostupné z [www: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/pojeti-regionalni-politiky.html>](http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/pojeti-regionalni-politiky.html).

„Nástroje finanční:

- neinvestiční a investiční pobídky (dotace, granty, úvěry, záruky),
- kapitálové podílctví,
- daňová zvýhodnění (daňové prázdny, slevy na daních),
- rozpočtová zvýhodnění (dotace).“³

„Nástroje nefinanční:

- administrativní nástroje (zejména legislativa),
- institucionální nástroje (institute, strategické plánování, programování, řízení rozvoje),
- věcné a jiné nefinanční nástroje (poradenství, propagace).“⁴

Pro klasifikaci nástrojů regionální politiky jsou přijímány obecné přístupy veřejné politiky, jejímž konkrétním typem regionální politika je.

„Potůček sice nástroje neklasifikuje, nicméně jako nejdůležitější nástroje veřejných politik v souvislosti s její realizací uvádí:

- nástroje strategického řízení,
- politické deklarace,
- právní a organizační normy, jejich tvorba a aplikace,
- fiskální nástroje,
- organizování, koordinace, řízení realizace, výchova a indoktrinace.“⁵

Všechny veřejné politiky mají několik shodných rysů, tudíž i nástrojů, které využívají pro naplnění svých cílů, kterých mají dosáhnout.

³ Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. [cit. 2010-11-10]. Dostupné z [www: < http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/nastroje-regionalni-politiky.html >](http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/nastroje-regionalni-politiky.html).

⁴ Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. [cit. 2010-11-10]. Dostupné z [www: < http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/nastroje-regionalni-politiky.html >](http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/nastroje-regionalni-politiky.html).

⁵ Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. [cit. 2010-11-10]. Dostupné z [www: < http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/nastroje-regionalni-politiky.html >](http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/nastroje-regionalni-politiky.html).

Aktéři regionální politiky

Podstatnou otázkou regionální politiky je vytvoření základního, institucionálního, partnerského rámce. Vedle přímého realizátora regionální politiky je nutné rozlišit a stanovit další důležité relevantní aktéry regionálního rozvoje, dále rovněž jejich vzájemné vztahy, práva a povinnosti. Tyto sítě se budou lišit dle úrovně pojetí regionální politiky, předpokládá se však jistá prostorová či věcná skladebnost. Regionální politika se však se svými dopady a působením, odvíjí od situace v obci, proto je nejvhodnější postupovat při stanovení okruhu aktérů regionálního rozvoje směrem „zdola nahoru“.

Členění aktérů regionální politiky vychází z jejich „skladebnosti“, kdy je možné účinně přímo spolupracovat pouze s určitým počtem subjektů. Je proto nezbytné, aby na vyšších a územně nejednoznačných úrovních existovaly funkční reprezentace jednotlivých typů aktérů.

„Aktéři regionálního rozvoje na obecní úrovni:

- Obec,
- Obcí zřizované organizace (školy, kulturní a sportovní zařízení, aj.),
- Významní podnikatelé (možná různá kritéria výběru, např. dle počtu zaměstnanců, dle vlivu na krajinu, klíčovým prvkem však je bezesporu ochota zapojit se do rozvoje obce či regionu),
- Zájmová sdružení.“⁶

„Aktéři regionálního rozvoje na mikroregionální úrovni:

- Management svazků obcí,
- Obce,
- Místní akční skupin.“⁷

„Aktéři regionálního rozvoje na krajské úrovni:

- Kraj,
- Svazky obcí,

⁶ Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. [cit. 2010-11-10]. Dostupné z [www: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html>](http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html).

⁷ Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. [cit. 2010-11-10]. Dostupné z [www: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html>](http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html).

- Místní akční skupiny,
- Územní orgány státní správy,
- Podnikatelská sdružení,
- Nezisková sdružení,
- Vysoké školy.“⁸

„Aktéři regionálního rozvoje na státní úrovni:

- Ministerstvo pro místní rozvoj,
- Ostatní ministerstva,
- Kraje,
- Svaz měst a obcí,
- Celostátní zájmová uskupení (Hospodářská komora ČR, Agrární komora ČR).“⁹

„V obecné rovině lze z věcného hlediska rozlišit několik typů subjektů podle vztahu k řešenému problému či k připravovanému projektu:

- Podílející se (Shareholders), tj. subjekty, které jsou hlouběji zapojení do procesu řešení či přípravy, podílí se na něm (např. spolupracující obce a podnikatelé),
- Zainteresovaní (Stakeholders), tj. subjekty, na které bude jistá aktivita působit (např. občané a jejich sdružení, návštěvníci aj.),
- Dotčení (Placeholders) – myšleno na územním principu, tj. subjekty, v jejichž zájmovém území se aktivita realizuje (např. krajský úřad, správa chráněné krajinné oblasti či národního parku, ministerstvo).“¹⁰

„Během praxe dochází také k prolínání jednotlivých pozic. Dále můžeme rozlišit aktéry veřejného sektoru, komerčního sektoru a sektoru občanského. Spolupráce aktérů z různých sektorů je motivována zejména jejich rozdílnými předpoklady pro poskytování služeb a tedy vhodností pro výkon jednotlivých společenských úloh. Dochází tak k většímu

⁸ Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. [cit. 2010-11-10]. Dostupné z [www: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html>](http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html).

⁹ Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. [cit. 2010-11-10]. Dostupné z [www: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html>](http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html).

¹⁰ Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. [cit. 2010-11-10]. Dostupné z [www: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html>](http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html).

využití silných stránek a eliminaci stránek slabých. Významní aktéři mají obvykle dostatek kapacit lidských či finančních pro podporu vlastního rozvoje, ostatní subjekty, např. malé obce, neziskové organizace, drobní podnikatelé jsou v řadě oblastí silně limitováni. Pro tyto aktéry se spolupráce stává klíčovou příležitostí pro zlepšení vlastní situace.¹¹

S jednotlivými typy a pozicemi aktérů souvisí rovněž jejich možnosti podpory regionálního rozvoje. Může tak dojít k následujícím základním typům podpory ze strany vybraných typu aktérů regionálního rozvoje:

- „Přímá podpora – přímá podpora aktéra prostřednictvím zapojení zdrojů, kterými aktér disponuje – zdroje lidské, finanční, materiální.
- Koordinační role – aktivní přístup ke koordinaci aktivit konkrétních aktérů.
- Iniciační role – stimulace aktivit konkrétních aktérů včetně podpory.“¹²

2.3 Mikroregiony

Podstata pojmu region pochází z latinských slov „regio“ a „regionis“. Oba dva výrazy měly původně dva významy:

- vyjadřování směru pohybu lineárního a přímého
- charakterizování území o větší velikosti, které je vymezeno danou hranicí; má příslušnou velikost; vyznačující se různorodými oblastmi činností

V používání však převládl druhý význam, který se postupně přetvořil na slovo „region“. Obecně se pojem region využívá v geografických souvislostech. Dle geografické vědní disciplíny lze tento pojem definovat jako část geografické (územní) sféry s komplexem přírodních a socioekonomických prvků a procesů, které se vyznačují specifickým rozmístěním, uspořádáním, mírou integrace a vlastní prostorovou strukturou s vnitřní zákonitou podobností.

„V současnosti se zdůrazňuje pojetí regionu jako území, v němž existuje provázanost sítí a společný zájem na rozvoji regionu. Vedle interakcí v rámci regionu se zdůrazňují také

¹¹ Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. [cit. 2010-11-10]. Dostupné z [www: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html>](http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html).

¹² Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. [cit. 2010-11-10]. Dostupné z [www: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html>](http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html).

společné zájmy obyvatel daného území neboli jejich identifikace s regionem.“¹³ Region je také vymežitelný hned z několika pohledů, jedná se o existenci hospodářského regionu, správního regionu či problémového regionu. Z ekonomického hlediska je však určení přesné a jednotné definice poněkud problematické. Hlavní problém spočívá zejména v tom, že není určena jednotná velikost regionu, naopak se mohou pohybovat od malých sídel a jejich okolí až po rozsáhlé oblasti. Region lze tedy pouze obecně definovat jako účelově vymezené území, jehož hranice jsou dány významnými funkčními vazbami anebo společnými charakteristikami fyzikálními, přírodními, klimatickými, ekonomicko-sociálními, etnickými, jazykovými atd.

Jelikož nemá region jednotné velikostní vymezení, může se pohybovat od mikroregionu až do velikosti makroregionu.

Mikroregion lze definovat jako region malého měřítka, který vzniká na základě sloučení dvou a více základních územních jednotek (sídlo, obec).

Podstata vzniku mikroregionů spočívá ve společném prosazování zájmů a záměrů venkovských obcí s cílem dosažení žádoucích změn a to ve všech obcích určitého prostoru. Jedná se tedy o pozitivní trend, probíhající ve venkovském prostoru. Existence mikroregionu spočívá také v tom, že pomáhá obcím, které jsou jeho součástí získat finanční prostředky z různých fondů, formou vytváření mikroregionálních programů, aktivit a konkrétních projektů. Větší část těchto finančních prostředků by samotné obce nebyly schopné získat.

Existují tři hlavní důvody slučování mikroregionů (tři účelové typy mikroregionů) v ČR: „představitelé a lídři orgánů veřejné správy a manažerských institucí základních územních jednotek, tzn. obcí a měst, projevují zájem, a to většinou smluvně:

- 1) řešit společně dohodnutý směr rozvoje či vytýčený problém
- 2) zajišťovat výkon určitých oblastí veřejné správy jednotně a přitom racionálně anebo
- 3) posílit slabší, samostatné postavení (obcí a jejich představitelů) pro potřeby získání vyšších efektů při vyjednávání, financování a projektování.“¹⁴

¹³ MALINOVSKÝ, J.; SUCHÁČEK, J. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky EU*. 1. Vyd. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, Ekonomická fakulta, 2006. 642 s. ISBN 80-248-1117-0.

¹⁴ MALINOVSKÝ, J.; SUCHÁČEK, J. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky EU*. 1. Vyd. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, Ekonomická fakulta, 2006. 644 s. ISBN 80-248-1117-0.

Tab. 1.1: Zapojení obcí do mikroregionů v letech 2003-2008

Rok	Počet obcí celkem	Obce v mikroregionech		Obce mimo mikroregiony		Počet mikroregionů
		Absolutní	%	Absolutní	%	Absolutní
2003	6 249	4 625	74,01	1 624	25,99	491
2004	6 249	4 685	74,97	1 564	25,03	505
2005	6 248	5 280	84,51	968	15,49	533
2007*	6 249	5 385	86,17	864	13,83	551
2008	6 249	5 473	87,58	776	12,42	570

* v roce 2006 došlo ke změně metodiky zjišťování, data k tomuto roku jsou tedy pouze odhadem, proto nejsou součástí tabulky

Zdroj: Ústav územního rozvoje [online]. 2011 [cit. 2001-03-04]. Dostupné z [www: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=1923>](http://www.uur.cz/default.asp?ID=1923).

„V ČR mají mikroregiony výslovně venkovský charakter. Příkladem prvních typů mikroregionů jsou různé typy sdružení obcí, obcí a měst (buď formou svazků obcí podle § 49 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích nebo formou sdružení právnických osob podle § 20, písmene f až j, Občanského zákoníku).“¹⁵

2.4 Rozvoj venkova

Venkov je považován za jistou specifickou část životního prostoru, kde se prolínají různé environmentální, hospodářské a společenské prvky. Dříve byla pro venkov typická zejména zemědělská výroba a lesní hospodářství, avšak s rozvíjejícím se technickým pokrokem se změnil podíl zemědělské ekonomiky na celkové hospodářské produkci společnosti. S tímto jevem rovněž souvisí postupný přechod pracovní síly a to ze zemědělství a lesnictví do sektoru průmyslu či služeb, jejichž produkce rychle narůstá.

V rámci venkovského prostoru existují dané instituce či subjekty, které usilují o rozvoj různých aspektů venkova, jako je zvýšení kvality života na venkově, rozvoj lidských zdrojů, rozvoj podnikání. V rámci svých aktivit využívají instituce širokou škálu nástrojů, prostřednictvím kterých směřují na venkov poměrně značné prostředky. Nedílnou součástí či podstatou rozvoje venkova je pochopení vztahů mezi jeho složkami, jako je poznání

¹⁵ MALINOVSKÝ, J.; SUCHÁČEK, J. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky EU*. 1. Vyd. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, Ekonomická fakulta, 2006. 644 s. ISBN 80-248-1117-0.

relevantních interakcí mezi socioekonomickými podmínkami pro život obyvatel; jejich promítnutí v určité struktuře osídlení; zemědělství a lesnictví jako tradiční hospodářské odvětví a další typy odvětví podnikání ve venkovském prostoru.

Vymezení venkova

Vymezení pojmu venkov lze považovat neurčitým a do jisté míry abstraktním označením kulturní krajiny se specifickými charakteristikami.

Jednoznačné definování či vymezení venkova, jako ohraničeného prostoru není možné vzhledem k jeho složitosti a komplexnosti. Ukazatele k jeho vymezování se odvíjí od účelu vymezení.

Jeho přesná definice je nezbytně nutná pouze v jednom případě, a to pro jasné vymezení příjemců dotací, jedná se tedy o účelové vymezení pro uplatňování politiky „rozvoje venkova“.

Kulturní a společenské znaky venkova jsou založeny na lidských zdrojích a také na kvalitativní stránce daného prostředí. Využití a údržba krajiny je do jisté míry významným způsobem závislá na charakteru osídlení a také na přírodním charakteru krajiny.

„Pro vymezení venkovského prostoru se využívají následující přístupy:

- Velikostní kategorie (počet trvale bydlících obyvatel) – nejčastější hranicí je 2 000 či 3 000 obyvatel.
- Hustota zalidnění (případně počet obyvatel na zastavěnou plochu) – obvykle 100 nebo 150 obyvatel na km². Tento ukazatel má však svá omezení. Jednak je ovlivněn rozlohou katastru obce a rovněž nebere v úvahu přechodně bydlící obyvatelstvo a vyjížděku či dojížděku.
- Mezi další způsoby vymezení venkova patří charakter sídel, využití krajiny, vybavenost obcí, polarizace prostoru dle stupně zapojení do národního hospodářství (dle Evropské komise), index rurality a další.

Vymezení venkova může být definováno také negativním způsobem:

- Jako neurbanizovaná krajina, jedná se tedy o jakýsi protiklad města, ve smyslu že venkov je to, co není město (problémem avšak zůstane hraniční stupeň urbanizace).¹⁶

Nástroje rozvoje venkova

Nástroje rozvoje venkova jsou velice různorodé. Potýkají se také se zásadním problémem a to při jejich aplikaci v území, kde nejsou přesně definovány rozdíly mezi jednotlivými typy venkovských regionů. Pro dosažení maximálního efektu z jejich aplikace je bezesporu důležité respektovat tyto rozdíly tak, aby mohly být co nejúčinnějším způsobem řešeny konkrétní problémy v daném území.

„Klasifikace nástrojů rozvoje venkova:

- administrativní nástroje (legislativa, závazné procedury, postupy, organizační normy),
- koncepční nástroje (strategie, programy, plány, politické deklarace, územně plánovací dokumentace, pozemkové úpravy),
- institucionální nástroje (institute, spolupráce, regionální management),
- věcné nástroje (infrastruktura, poskytnutí prostor, služeb hmotného plnění, poradenství),
- sociálně-psychologické nástroje (vzdělávání, komunikace, motivace),
- finanční nástroje (systémy finančních podpor, dotace, granty).¹⁷

Aktéři rozvoje venkova

Za klíčového aktéra na lokální úrovni lze považovat obec. Koordinační role obcí ve venkovském prostoru bývá však negativně ovlivněna a to její roztržitostí, tedy nadměrným počtem převážně malých obcí, k jejichž hlavnímu znevýhodnění patří nedostatek disponibilních finančních prostředků a taktéž špatná dostupnost informací. Proto je nesmírně důležitá a podstatná spolupráce obcí (obce se sdružují formou dobrovolných svazků, což je považováno za nejčastější formu, sdružují se však také prostřednictvím místních akčních skupin) z důvodů dosažení žádoucích cílů.

¹⁶ Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. [cit. 2010-11-15]. Dostupné z [www: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/vymezeni.html>](http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/vymezeni.html).

¹⁷ Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. [cit. 2010-11-10]. Dostupné z [www: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/nastroje-venkov.html>](http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/nastroje-venkov.html).

Za nedílnou součást rozvoje venkovských obcí jsou považovány rovněž místní instituce a spolky. Kulturní a společenský život na venkově je nesmírně důležitý, neboť podporuje stabilitu společenstev a napomáhá nastartovat jejich rozvoj. Důležité je zejména pravidelné setkávání obyvatel a společné řešení problémů, a tím také zapojení všech skupin obyvatel žijících v dané obci.

Rozvoj venkova ovlivňuje rovněž přítomnost, současně však také nepřítomnost podnikatelských subjektů v obcích. Podnikatelé vytvářejí pracovní místa pro obyvatele a tím také přispívají k uspokojování jejich potřeb. Ve spolupráci s obcí se podílejí také na údržbě prostředí a krajiny.

Významnou roli v rámci aktérů rozvoje venkova hrají také obyvatelé. Nejpočetnější skupinou obyvatel jsou tzv. starousedlíci. Důvodem přistěhování nových obyvatel do vesnice, bývá v nejčastějším případě potřeba získat vhodné podmínky pro bydlení. Může však dojít k mnohdy složité situaci, a to když poměrně v krátké době získají přistěhovalci výraznou početní převahu a vytvoří si tak uzavřené společenství, ovládnou zastupitelstvo a prosazují své zájmy na úkor ostatních místních obyvatel vesnice.

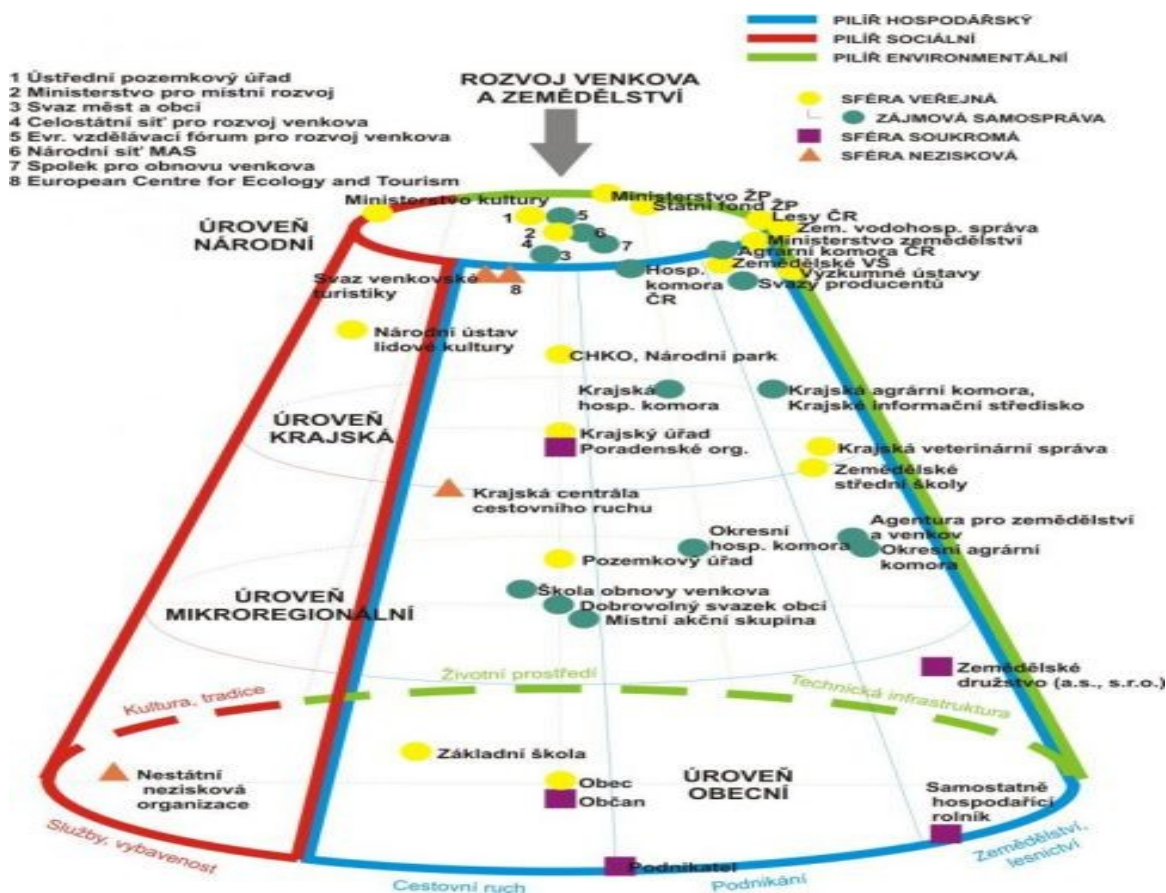
Synergetický model rozvoje venkova

Synergetický model rozvoje venkova prezentuje strukturu aktérů venkovského prostoru. Tento model byl vytvořen v trojrozměrném prostoru, a to v podobě komolého rotačního kužele, v němž lze zřetelně a jasně zachytit jak příslušnost jednotlivých aktérů pod určitý pilíř rozvoje tak i vazby mezi těmito jednotlivými aktéry.

Samotnou podstatou pro model je vymezení tří základních pilířů a to hospodářského, sociálního a environmentálního, které se dále dělí na jednotlivé složky venkovského prostoru.

V modelu jsou zachyceny hlavní skutečnosti, které dokáží bezesporu ovlivnit komplexní a vyvážený rozvoj venkova. K jednotlivým oblastem jsou vždy přiřazeni příslušní aktéři a jejich rozvojové nástroje (nástroje jsou v této fázi zachyceny obecně). Další část schématu představuje dopady působení aktérů a jimi využívaných nástrojů do dané rozvojové oblasti.

Obr. 1.1: Synergetický model rozvoje venkova

Zdroj: Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. [cit. 2011-11-10]. Dostupné z [www: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/model.html>](http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/model.html).

2.5 Vymezení teritoriálního marketingu

„V managementu regionů, měst a obcí nachází stále většího významu tzv. teritoriální marketing, který je prostorovou odnoží klasického marketingu. Zatímco marketing lze obecně chápat jako dosahování cílů organizace prostřednictvím uspokojování potřeb zákazníků, marketing území se zaměřuje na dosahování cílů obcí a regionů prostřednictvím uspokojování potřeb obyvatelstva, návštěvníků a potenciálních investorů.“¹⁸

Uplatnění marketingu na obecní úrovni se týká dvou základních oblastí:

- Rozvoj služeb místnímu obyvatelstvu

¹⁸ SUCHÁČEK, J. Regionální a městský marketing – Teze části přednášek [online, soubor ve formátu PDF]. 2011 [cit. 2001-02-07]. Dostupné z [www: <https://portalekf.wps.vsb.cz/wps/myportal/>](https://portalekf.wps.vsb.cz/wps/myportal/).

Občan je v tomto případě chápán jako plátce daní, který má nárok na kvalitní veřejné služby poskytované obcí (které jsou odpovědné za adekvátní nabídku). Vytváří tudíž stranu poptávky.

- Rozvoj obce či regionu jako celku

Konkurence vzniklá mezi obcemi a regiony se přibližuje v mnoha ohledech konkurenci mezi firmami. Municipality se snaží o vylepšení své image, přilákání nových investorů, návštěvníků či obyvatel, marketing je tedy nástrojem, jehož vhodné uplatnění napomáhá zvýšit konkurenceschopnost dané oblasti.

Teritoriální marketing jako koncept územního rozvoje

Teritoriální či územní marketing se skládá z marketingu regionálního a marketingu městského. Je založen na dobrovolných kooperacích různých aktérů tzv. „zdola“, jedná se tedy o „měkký“ koncept územního rozvoje. Za cíl si teritoriální marketing klade flexibilizaci a debyrokratizaci procesů při řízení územního rozvoje a tím také urychlení adaptace na změny vnějšího prostředí. Není „všespásitelný“, jedná se pouze o nástroj komunikace.

Vztahy mezi jednotlivými aktéry v teritoriálním marketingu, nejsou nijak předem regulovány definováním závazných právních vztahů nebo vymezením kompetencí jednotlivých aktérů. Což směřuje k flexibilizaci rozhodování, k výrazné redukci rozhodovacích hierarchií, dále také k aktivizaci aktérů a k optimálnímu využívání endogenního rozvojového potenciálu.

Důraz klade teritoriální marketing na networking, což představuje vytváření kooperačních sítí mezi jednotlivými aktéry veřejného a soukromého sektoru a také možnosti zapojení občanů do řízení územního rozvoje.

Podmínky vzniku teritoriálního marketingu

Za podmínky vzniku teritoriálního marketingu lze považovat například to, že se polarizace mezi úspěšnými a neúspěšnými oblastmi stále prohlubuje, což vyvolává potřebu v hledání nových přístupů k územnímu rozvoji. Za další podmínku vzniku lze konstatovat, že města a regiony jsou iniciovány k rozvoji podnikání a investic a to v důsledku rostoucího konkurenčního boje v rámci liberalizace obchodu, ekonomické integrace a globalizace. Rovněž z důsledku výstavby obrovských nákupních a zábavních center dochází k úpadku maloobchodu v centrálních částech města, což vede ke spolupráci maloobchodníků,

kulturních zařízení a městské správy. Dochází k rostoucímu deficitu veřejných rozpočtů a to ze stále se zvyšujících nároků obyvatel.

Fáze procesu teritoriálního marketingu

1. Vstupní – iniciačně motivační fáze

Iniciativa k uskutečnění této fáze může přijít od představitelů zájmových skupin, městské či regionální správy, občanů, ale také od expertní poradenské firmy či skupiny.

Důvodem vzniku této fáze bývá často pocíťování určité nedokonalosti. Proto je velice důležité vzbudit zájem partnerů a motivovat je k určité spolupráci, pouze tehdy může teritoriální marketing začít.

Za první kontaktní partnery lze považovat tzv. obligatorní aktéry (jejichž účast je nutná) jako jsou starostové, hejtmani, příslušné odbory městské či regionální správy aj.

Dalším důležitým krokem je vytvoření řídicí skupiny, v níž by měli být zastoupeni zástupci všech relevantních ekonomických a sociálních subjektů a organizací.

Fáze by měla kulminovat v konání konference, které se musí zúčastnit významní aktéři. Měla by zde rovněž být zahájena diskuze o daných problémech a úkolech. V této fázi dochází také k utváření networkingu, tedy základů síťování.

2. Analytická fáze

V analytické fázi dochází nejprve ke shromažďování již hotové dokumentace a poté se provede komplexní analýza území. Zjištěná fakta jsou poté převedena do SWOT analýzy. Výsledkem je analýza konkurenčních výhod, nalezení třetí pozice a nalezení nedostatků území vůči vnějšímu prostředí. Poté dochází k vyhodnocení samotné SWOT analýzy.

3. Koncepční fáze

V koncepční fázi dochází k definování vize, cílů a rozpracování vhodných strategií pro jejich dosažení. Hlavní požadavek je kladen na participativní selekci priorit v procesu komunikace a kreativitu aktérů (nesmí se opomenout občanská participace). Jedná se o spolupráci subjektů veřejného a soukromého sektoru.

4. Realizační fáze

V realizační fázi dochází k transformaci cílů a strategií do konkrétních marketingových opatření. Realizační management probíhá prostřednictvím marketingových

nástrojů (definice produktů, komunikační politika, cenová politika atd.). Během této fáze je důležité neopomenout preferování opatření, která se realizují před opatřeními, jejich realizace však závisí na spolupráci s mnoha dalšími aktéry. Dále je rovněž podstatné preferovat zásadu „hned“ než „později“, levná opatření před dražšími a v neposlední řadě opatření a projekty, které dokáží pozitivně ovlivnit veřejnost.

Teritoriální marketing v ČR

Teritoriální marketing situovaný přímo v České republice lze definovat s vysokou mírou centralizace kompetencí a finančních zdrojů; nedůvěrou veřejného sektoru v trh, podnikání a soukromý sektor; skeptickým postojem k novým institucím versus podléhání módním vlnám; neexistencí občanské participaci a občanské společnosti; nedostatkem odborníků a zejména špatným výkonem institucí; ne příliš dobrou spolupráci a partnerstvím veřejného a soukromého sektoru; neexistencí teritoriálního marketingu na všech úrovních a to od propagace státu v zahraničí až po regiony a obce.

2.6 Marketingová koncepce měst a obcí

Marketingová koncepce měst a obcí vnímá obec jako určitou specifickou organizaci, vykazující příslušnou činnost, jenž vytváří současný či budoucí užitek. Přesto však se jedná o organizaci, kde jsou alokace prováděny převážně na základě administrativních příkazů.

Možnosti uplatnění marketingové koncepce společně se specifickými nástroji marketingového mixu spočívá zejména ve vhodné analýze z pohledu současných socioekonomických změn a transformace uskutečňující se v institucionální oblasti.

S využitím marketingové koncepce jsou však spojeny rovněž problémy, které vyplývají zejména z povahy a úkolů místní správy, která je často v rozporu se samotnou marketingovou koncepcí. Vyplývá to zejména z podstaty toho, že převážná většina služeb poskytovaných místní správou má charakter veřejných služeb, které nejsou předmětem směny, a tudíž nelze stanovit jejich cenu na trhu.

Opodstatněné námitky proti uplatnění marketingové koncepce u místní správy měst a obcí:

- Města a obce jsou dynamické, dochází zde tudíž k dost častým a mnohdy nepředvídatelným změnám;
- Některá rozhodnutí, týkající se měst a obcí probíhají na úrovni vlády, z důvodů jejich nehomogenosti;

- Města a obce musí poskytovat veřejné služby na základě potřeb, neměly by rovněž být předmětem směny na trhu;
- Zdroje místní správy jsou často omezeny, marketing by mohl způsobit zvýšení poptávky, kterou by však nebylo možné uspokojit;
- Výběr z možných druhů poskytovaných služeb je nutně omezen, některé služby vyplývají často obyvatelům ze zákona;
- Využití marketingu může být spojeno s dosti velkými obtížemi, také z důvodů odlišnosti řízení procesů (místní správa se netýká pouze spotřeby služeb, ale záležitostí státní správy a právě řízení těchto procesů je natolik odlišné, že může způsobit problematické marketingové využití).

Marketingové prostředí obce

Marketingové prostředí obce lze definovat jako určitý systém, skládající se z několika subsystémů, které se mohou vzájemně prolínat. Pod vedením měst a obcí se rozlišuje marketingové prostředí vnější a vnitřní. Vnější prostředí je tvořeno složkami typu demografické, ekonomické, sociálně-kulturní, politicko-právní, přírodní a technologické prostředí. Vnitřní prostředí tvoří správa obce.

Pozice obce a segmentace zákazníků

Samotná obec nabízí nespočetně mnoho jak produktů, tak služeb. Analýza vztahů mezi lidmi a službami, které jsou poskytovány, jsou předmětem segmentace a tržního postavení na trhu, které je označováno pod pojmem positioning.

Pojem positioning definuje hledání a vymezení postavení obce (včetně jejich produktů) vůči jiným obcím, které jí mohou konkurovat. Pojem positioning v sobě rovněž zahrnuje image obce, ale také její vize a vymezení klíčových hodnot, které jsou nedílnou součástí každé obce. Uskutečnit positioning obce znamená umět ji charakterizovat a vyjádřit její vlastnosti ve vztahu k ostatním respektive ke konkurenčním obcím a rovněž poukázat na výhody zákazníkům, kteří jsou považováni za „cílovou skupinu“, které hodlá obec přilákat. Positioning obce má ve většině případů dvě podoby a to statickou, jenž představuje současné postavení obce a dynamickou podobu, která se týká vnímání jejího postavení a to zákazníkem a konkurencí v budoucnosti.

Pohled a zaměření se na positioning bude podstatou především takových obcí a měst, která jsou centry dané oblasti (statutární a krajská města či obce s významným průmyslovým, přírodním a kulturním zázemím).

Úspěšnost positioningu spočívá ve znalosti obce svých konkurentů a to v rámci dané lokality, regionu, státu a to i na mezinárodní úrovni. Za nejvýznamnější faktory ovlivňující tržní postavení obce lze považovat dominantní kulturu obce, geografickou orientaci obce, společenskou aktivitu a ekonomický růst.

Marketingový mix obce

Obec je sama o sobě chápána jako velice složitý produkt, který je tvořen souborem hmotných i nehmotných prvků. Obecní úřad poskytuje nehmotné výhody v podobě služeb, které jsou součástí celkového produktu obce.

V klasické odnoži marketingu existují čtyři základní prvky marketingového mixu a to produkt, cena, distribuce a komunikační mix. Jelikož jsou produktem obce převážně služby, došlo na rozšíření běžných čtyř nástroj marketingového mixu o další tři prvky a to lidé, materiální prostředí a procesy. Těchto sedm prvků marketingového mixu představuje soubor nástrojů marketingového mixu ve službách. Jelikož však „složitý“ produkt obce vzniká za přispění subjektů, jak uvnitř obce, tak mimo ni, je uveden jako osmý prvek marketingového mixu obce prvek partnerství.

Marketingový mix obce je tedy definován jako soubor nástrojů, s jejichž pomocí marketingový management obce vytváří vlastnosti služeb, které jsou nabízeny zákazníkům obce. Podstatné však je, aby potřeby zákazníků byly uspokojovány efektivně jak pro zákazníka, tak také pro obec.

Analýza SWOT

SWOT analýza, představuje analýzu silných a slabých stránek, příležitostí i hrozeb přicházejících především z vnějšího prostředí obce, ale také z obce samotné. Podstatou této metody je také zamyšlení se nad otázkou, „kde se obec v současné době nachází a kam směřuje“.

SWOT analýza je nazvána podle počátečních písmen těchto anglických slov:

- S – strenghts (síly),
- W – weaknesses (slabosti),
- O – opportunities (příležitosti),
- T – threats (hrozby).

Velice podstatné je (jak již bylo řečeno) zhodnocení obce, jejich silných a slabých stránek a rovněž identifikace vhodných příležitostí a hrozeb, které přicházejí z vnějšího prostředí obce.

Aby mohla být provedena SWOT analýza, je prvořadě nutné provést jednoznačné vymezení obce, které se má daná analýza týkat. Dojde ke zhodnocení vnitřních faktorů a to jak samotného produktu obce, tak dalších významných charakteristik, týkající se vymezeného území obce a výsledkem této části analýzy, tak dojde k identifikaci všech silných a slabých stránek zkoumaného území.

Za analyzované vnitřní faktory lze považovat analýzu fyzických a přírodních podmínek obce, analýzu obyvatelstva, analýzu ekonomiky obce, analýzu trhu práce, analýzu infrastruktury obce, analýzu podnikatelského prostředí a analýzu komunikačního mixu obce.

Při analýze vnějších faktorů dochází k zaměření na faktory a trendy, které dokáží obec ovlivnit zvenčí. Výsledkem této analýzy je definování všech možných příležitostí a hrozeb pro danou obec.

Existuje spousta možností, jak vyhodnotit provedenou SWOT analýzu. V první řadě se vychází z již definovaných silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb obce. Jedním z několika způsobů vyhodnocení SWOT analýzy je tzv. PLUS-MÍNUS matice. Jedná se o metodu, která porovnává vzájemné vazby mezi silnými stránkami, slabými stránkami, příležitostmi a hrozbami (++; --; +; -; 0). Jinou metodou, sloužící pro vyhodnocení SWOT analýzy je tzv. METODA BODOVÉHO HODNOCENÍ. Jedná se o metodu, která analyzuje silné stránky; slabé stránky; příležitosti a hrozby, na základě předem dané stupnice jejich důležitosti, dochází tak ke stanovení pořadí.

Vypracovaná SWOT analýza je základem pro zpracování strategie a vlastních rozvojových programů obce. Slouží rovněž pro informování interních (obyvatelé, podnikatelé, turisté, územní samospráva, aj.) a externích partnerů obce (domácí investoři, nadace, fondy, politické strany, státní správa, aj.).

Podnikatelská kultura obce

Podnikatelská kultura obce jistě patří k určitým rozlišovacím prvkům nabídky obce, která se může stát bezesporu také její konkurenční výhodou.

Požadavek na vytváření a podporu podnikatelské kultury obce by měly být zakomponovány již v samotné vizi obce. Její vytváření musí být rovněž součástí marketingové strategie obce.

Z hlediska specifík (podnikatelské struktury) lze určit jako podstatná tři teoretická východiska, na jejichž základě tato specifika již dále formulovat. Jedná se tedy o podnikatelství, management a marketing obce.

Podnikatelská kultura, kterou mohou vytvářet např. taktéž neziskové organizace, zahrnuje jistou ekonomickou základnu obce a její diverzifikaci; vytváření infrastruktury pro obec; sociální základnu, včetně velikosti pracovního trhu, kvalifikaci pracovní síly a jejího potenciálu; využívání volného času obyvatel obce a modelování spotřeby.

Podnikatelská kultura může být zcela jistě ovlivněna samotnou obcí, kdy podnikání v obci může být ovlivněno spíše nepřímou formou a to prostřednictvím výběrových řízení. Pokud podnikatel vykonává svou činnost v objektech, patřících obci, může obec ovlivnit jak předmět podnikání, tak také kulturu samotného podnikání a to prostřednictvím policie či pořádkového řízení.

3 Profil Albrechticka

Profil města podává souhrnnou informaci a popis o stavu jednotlivých oblastí (ekonomické, sociální, environmentální či hospodářské), které jsou schopny ovlivnit život místních obyvatel v Městě Albrechticích.

3.1 Geografie

Město Albrechtice se nachází na soutoku řeky Opavice, jejíž tok tvoří jihovýchodním směrem od města, hranici s Polskem. Jedná se o malebné městečko ležící na úrodné polské nížině otevírající vstup do osoblažského výběžku. Od okrajových částí města se zvedají zalesněné stráně, které tvoří součást pohoří Jeseníky.

Město je ze všech „světových stran“ obepnuto několika horami. Severozápadním směrem je městečko obklopeno lesním hřebenem Měsíčný – Jivina a Kraví horou (717 m). Západní stranu města obklopuje Karlova hora (717 m) a Poutní hora (712 m), z jižní strany Hraničná (646 m). K městu je situována Hůrka (492 m), u Žárů se nachází Přední kopec (438 m), naopak u Burkvízu se nachází Zadní kopec (443 m). Směrem do Hynčic se nachází Kamenný vršek (415 m) a za ním Dubí (558 m). Od pozemní komunikace směrem do Rudíkov se zvedá terén k Pěnkavě (519 m). Pozemky východním směrem od Poutní hory připomínají svým pojmenováním pověsti o loupežnících, žijících po staletích v tomto kraji; jejich jméno je proto typické – U loupežníka. Severozápadním směrem od města je k vidění vrchol Jivina (683 m) a vrchol Solná hora (867 m).

Obec Město Albrechtice se nachází dvacet kilometrů severně od Bruntálu a třináct kilometrů severozápadně od města Krnov. Severním směrem od Města Albrechtic nalezneme obec Třemešnou, jihozápadním směrem obec Českou Ves, město Vrbno pod Pradědem a dále také nejvyšší moravskou horu Praděd (1492 m).

Městečko Město Albrechtice nalezneme v okrese Bruntál, spadající pod Moravskoslezský kraj. Městský úřad Města Albrechtice je pověřeným úřadem pro obce Heřmanovice, Holčovice, Janov, Jindřichov, Liptaň, Petrovice, Třemešnou a Vysokou. Příslušnou obcí s rozšířenou působností je město Krnov.

Na území Albrechticka (ležící v průměrné výšce 390 m. n. m) má hlášený trvalý pobyt kolem 3 600 obyvatel, jeho výměra činní 6 527 ha, z toho orná půda zabírá pouze 17 %. Jednu polovinu výměry obce tvoří lesní porosty. Naopak převážnou část katastrálního výměru tvoří trvalé travní porosty.

Z turistického hlediska patří Albrechticko do horské oblasti Jeseníků. Je rovněž protkáno řadou turistických tras a oblastmi přírodních krás. Turisté zde mohou poznat čistotu přírody, Zlatohorskou vrchovinu, Jindřichovskou pahorkatinu a také oblast Osoblažska.

Tab. 2.1: Členění města – části obce

Burkvíz	Město Albrechtice
Česká Ves	Opavice
Dlouhá Voda	Piskořov
Hynčice	Valštejn
Linhartovy	Žáry

Zdroj: BALLA, J. *Město Albrechtice a okolí*. 1. vyd. Krnov: Advertis, 2010. 4 s. ISBN 978-80-900907-1-2, vlastní zpracování.

Důležité je neopomenout, že Město Albrechtice je součástí mikroregionu Krnovsko, společně s dalšími 24 obcemi. Tyto obce, včetně Města Albrechtic, se sdružily v mikroregion Krnovsko a to za účelem spolupráce na rozvoji celého svého území. Mikroregion je tvořen na severní části dnešního okresu Bruntál (který je severozápadním výběžkem Moravskoslezského kraje) a to svými 35 %. Město Albrechtice je nejrozsáhlejší obcí mikroregionu Krnovsko, naopak nejmenší obcí tohoto mikroregionu je Hlinka. Účelem vzniku a fungování tohoto mikroregionu je především spolupráce členů obcí a to při realizaci strategického plánu ekonomického rozvoje, rozvoje venkova, kvality života, ochrany životního prostředí, rozvoje cestovního ruchu, kulturních a historických hodnot regionu a propagace regionu.

3.2 Historie

„Albrechtice jsou poprvé zmiňovány v roce 1377 v listině o rozdělení opavského knížectví po smrti knížete Mikuláše II. Vlastnil je tehdy Linhart z Rovného. Od roku 1390 držel albrechtické panství markrabě Jošt, po něm od roku 1420 významný rytíř rod Stošů. Jiří Stoš, který panoval sám od roku 1450, proslul jako smělý bojovník, stál na straně Jiřího z Poděbrad a později Vlastimila proti Matyášovi Korvínovi.

Roku 1474 přitáhla Matyášova vojska do Slezska potrestat přívržence Jiřího z Poděbrad. Tvrz Albrechtice byla po dva dny obléhána, dobyta a rozbořena, jeho posádka byla pobita. Jiří Stoš byl na přimluvu vratislavského biskupa omilostněn a vypovězen ze země, statek připadl králi Matyášovi. Po rodu Stošů držel Albrechtice od roku 1492 rod Makrotů. Na žádost Adolfa Makroty povýšil český král Vladislav II. Albrechtice na městečko a udělil mu privilegia. Roku 1503 koupil panství Jiří Sup z Fulštejna. Po jeho smrti roku 1572 statek připadl do rukou jeho dcery Alžběty, která se provdala za Jana z Valštejna, potomka starého českého rodu. Tehdy byla na panství založena vesnice Biskupice.

Znak dal městu císař Ferdinand I. 4. srpna 1563. Znak se popisuje jako vousatý muž stojící za křovím a držící větvi bílého topolu. Na pečeti se však objevuje i bezvousý muž a před ním je spíš nějaký plot. Patu zlatého štítu vyplňuje zelené křoví, za nímž vyrůstá do pasu obnažený muž se zeleným věncem na hlavě i kolem beder, držící v levici větev stromu s listím, pravici má v bok.

Roku 1592 je majitelkou panství jmenována Alžběta Supova z Fulštejna, která patrně nedlouho předtím ovdověla. Postupně panství připadlo jejímu synu Janu Kryštofovi. V boji proti Habsburkům se přiklonil na stranu krále Bedřicha Falckého, po bitvě na Bílé hoře byl vypovězen ze země a albrechtické panství mu bylo zkonfiskováno ve prospěch císařského dvora. Roku 1623 převzali panství jezuité z Nisy. Jan Kryštof se po roce 1625 vrátil, panství převzal a vyhnal odtud jezuitské misionáře. Byl však císařskými vojáky zatčen, dopraven na zámek Hrubá Skála v Čechách a tam dva roky vězněn. Na jeho rod upomíná dnes pouze osada Valštejn, severozápadně od Albrechtic. Jezuité se opět vrátili. Za rektora jejich koleje Ferdinanda Waldhausera byl roku 1692 založen řeznický cech. Tento rektor umožnil cizím řemeslníkům, aby se usadili na levém břehu Opavice a tam začali stavět domy. Roku 1716 byly Albrechtice povýšeny císařem Karlem IV. Na svobodné panství. Roku 1745 předali jezuité z Nisy albrechtické panství opavským jezuitům. Jezuité vlastnili panství až do roku 1773, kdy jej převzala císařsko-královská dvorní komora. Císařovna Marie Terezie povýšila roku 1776 Albrechtice na municipální město, to znamená, že mělo svou samosprávu a soudní

pravomoc. Podle pozdějšího ustanovení Josefa II. však jurisdikce zůstala v rukou vrchnosti, protože město nemělo prostředky k vydržování vlastního syndika.

Velké škody utrpěli albrechticé za válek o dědictví bavorské. Roku 1779 prošlo kolem Albrechtic šestnáct tisíc pruských vojáků, kteří město odstřelovali ze Šibeníku z houfnic a děl. Prusové město obsadili. Rakušané vytlačeni z města, získali posily a Prusy vyhnali, ti při odchodu město rabovali. Sotva se město vzpamatovalo z válečných útrap, zatopila řeka 1813 údolí a lidé utíkali na Žáry a Burkvíz.

V roce 1824 koupil Albrechtice Karel Traugot, svobodný pán Skrbenský z Hřiště na Hošťálkovech. Následujícího roku je prodal opavským kupcům Vincenci Tlachovi a Vincenci Královi. Ti postavili na okraji Albrechtic roku 1837 válcovnu plechu, která zaměstnávala mnoho lidí z okolí. Po téměř šedesáti letech byla přesunuta do Bohumína, kde na jejích základech později vznikly Železárny a drátovny Bohumín. V důsledku zániku mnoha pracovních příležitostí došlo i k patnáctiprocentnímu poklesu počtu obyvatel. V objektu válcovny byly po druhé světové válce umístěny dílny státního statku. Majiteli panství, kterými byli leníci, knížata, církevní řády a stát, se do současné doby vystříдалo dvaadvacet.

Vzhledem ke své geografické poloze prošlo město velmi specifickým vývojem také ve 20. Století. K jeho dějinám neodmyslitelně patří dlouholetá soužití Čechů a Němců. Druhá světová válka však přivodila a zanechala hrozné důsledky nejen na poli válečném, ale i mnoha občanských nedůstojných a ničivých skutečnostech oboustranně zraňující lidské osudy.¹⁹

K viditelnému rozvoji města došlo po roce 1989. V roce 1994 byla dokončena v obci plynofikace, ještě předtím však byla dokončena rekonstrukce náměstí ČSA. Rok 1996 byl rokem dostavby moderní tělocvičny pro základní školu, město bylo telefonizováno a o rok později, v roce 1997 byl zahájen provoz kabelové televize. V roce 2000 došlo k zahájení provozu domu s byty pro důchodce, byla také dokončena výstavba čističky odpadních vod a v roce 2004 akumulární nádrž na pitnou vodu a řada dalších akcí.

¹⁹ Město Albrechtice [online]. 2011 [cit. 2011-01-20]. Dostupné z www: <<http://www.mesto-albrechtice.cz/cz/index.php?page=prehled>>.

3.3 Demografická struktura obyvatelstva

V tabulce lze vidět rozdělení počtu obyvatel dle jednotlivých městských částí. Nejvíce obyvatel se nachází v samotné „centrální části“ Město Albrechtice, s počtem 2 681 obyvatel, druhou největší obcí jsou Hynčice (468 obyvatel) a poté Linhartovy (181 obyvatel) naopak nejmenší obcí je Piskořov a to s pouhými 6 obyvateli.

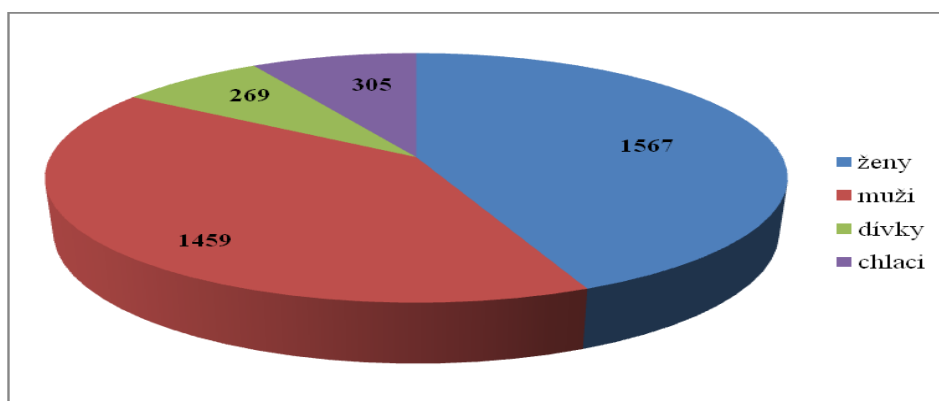
Tab. 2.2: Počet obyvatel k 23. 2. 2011

Část obce	Občané		Děti		Celkem
	Ženy	Muži	Dívky	Chlapci	
Burkvíz	19	12	1	2	34
Česká Ves	5	6	0	1	12
Dlouhá Voda	7	6	2	0	15
Hynčice	200	183	42	43	468
Linhartovy	70	70	14	27	181
Město Albrechtice	1185	1097	190	209	2681
Opavice	48	53	11	18	130
Piskořov	3	2	0	1	6
Valštejn	15	12	5	1	33
Žáry	15	18	4	3	40
Město Albrechtice celkem	1567	1459	269	305	3600

Zdroj: Vlastní zpracování na základě poskytnutých informací z matriky Městského úřadu Město Albrechtice.

Následující graf, vykazuje celkové hodnoty počtu obyvatel z hlediska mužů, žen, chlapců a dívek. Z grafu je patrné, že na území obce má trvalé bydliště hlášeno více žen než mužů, naopak ve věkové skupině do 18 let žije v obci více chlapců než dívek. Tento stav odpovídá obecnému rozložení populace korespondujícímu s dlouhodobým trendem stárnutí obyvatelstva.

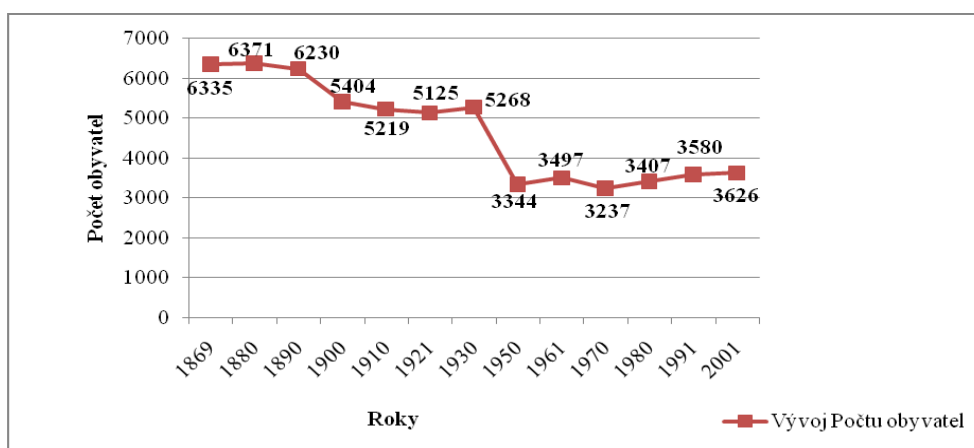
Graf 2.1: Grafické znázornění počtu obyvatel k 23. 2. 2011

Zdroj: Vlastní zpracování na základě poskytnutých informací z matriky Městského úřadu Město Albrechtice.

Graf zachycující vývoj počtu obyvatel na Albrechticku v letech 1869 – 2001, dokazuje klesající trend, tedy snižující se počet trvale žijících obyvatel na tomto území. K razantnímu poklesu obyvatel došlo v období druhé světové války, kdy došlo k odsunu německého obyvatelstva a také k velkému úmrtí obyvatel v důsledku válečných bojů. V roce 1869 bylo zaznamenáno 6 335 trvale žijících obyvatel na tomto území, v roce 2001 se jednalo o 3 626 obyvatel a stav k 23. 2. 2011 byl 3 600 obyvatel.

Graf 2.2: Vývoj počtu obyvatel v letech 1869 – 2001²⁰

Zdroj: Český statistický úřad [online]. 2011 [cit. 2011-04-02]. Dostupné z [www: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?cislotab=DEM_HLOB>](http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?cislotab=DEM_HLOB), vlastní zpracování.

²⁰ Vývoj obyvatelstva na Albrechticku, je zachycen v letech, kdy probíhalo sčítání lidu. Stav k 31. 12. (1869, 1880, 1890, 1900, 1910); Stav k 15. 2. (1921); Stav k 1. 12. (1930); Stav k 1. 3. (1950, 1961); Stav k 1.12 (1970); Stav 1. 11. (1980); Stav k 3. 3. (1991); Stav k 1. 3. (2001).

3.3.1 Věková struktura

Obyvatelstvo Albrechticka má stejně jako celá Česká republika regresivní povahu (regresivní charakter je typický pro většinu evropských zemí). Dochází ke stárnutí obyvatelstva, což je způsobeno tím, že věková kategorie 60 a více let má početní převahu nad kategorií 0 – 14 let. Populační proces stárnutí je stále rychlejší, což je způsobeno zejména vlivem snížení porodnosti, prodlužováním střední délky života, včetně posunu silnějších populačních ročníků do důchodového věku. Obyvatelstvo Albrechticka stárne, rodí se méně dětí, přibývá seniorů, věk, jehož se lidé dožívají, narůstá. Stárnutí obyvatelstva je dáno indexem stáří, který vyjadřuje poměr, a to mezi osobami staršími 60-ti let a obyvatelstvem mladším 14-ti let.

V tabulce jsou uvedeny věkové kategorie z hlediska pohlaví. Početní převahu má věková kategorie 30 – 44 let s počtem 811 obyvatel, nejméně obyvatel se nachází ve věkové kategorii 90 – 104 let.

Důkazem stárnutí obyvatelstva v Albrechtickém mikroregionu, je početní převaha (věkové kategorie 60 a více let (526 obyvatel), nad věkovou kategorií 0 – 14 let (523 obyvatel), což je zaznamenáno také v následujícím grafu.

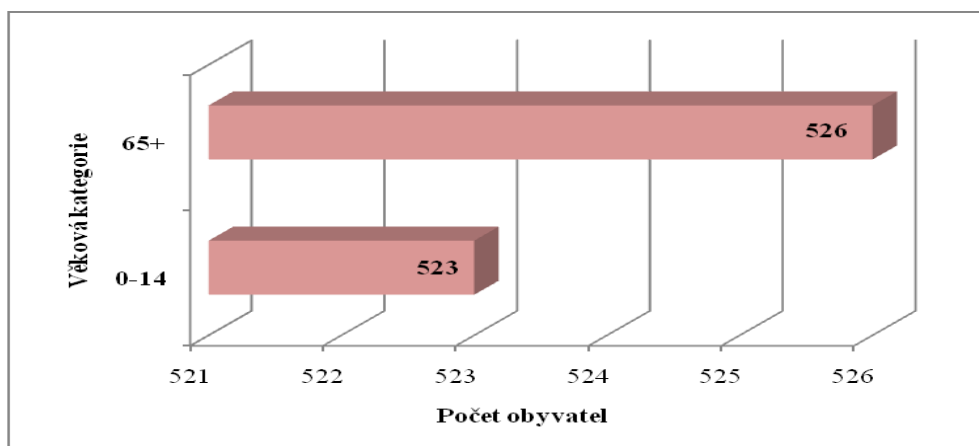
Tab. 2.3: Obyvatelstvo dle zvolených věkových kategorií k 23. 2. 2011

Město Albrechtice	Věková kategorie²¹	Muži	Ženy	Celkem
	0 – 14	259	229	523
	15 – 29	356	333	689
	30 – 44	428	383	811
	44 – 59	365	401	766
	60 – 74	277	295	572
	75 – 89	62	159	221
	90 - 104	0	15	15
Celkový počet obyvatel				3 597

Zdroj: Vlastní zpracování na základě poskytnutých informací z matriky Městského úřadu Město Albrechtice.

²¹ Rozsah věkové kategorie byl zvolen Městským úřadem Město Albrechtice.

Graf 2.3: Grafické znázornění obyvatelstva dle zvolených věkových kategorií k 23. 2. 2011

Zdroj: Vlastní zpracování na základě poskytnutých informací z matriky Městského úřadu Město Albrechtice.

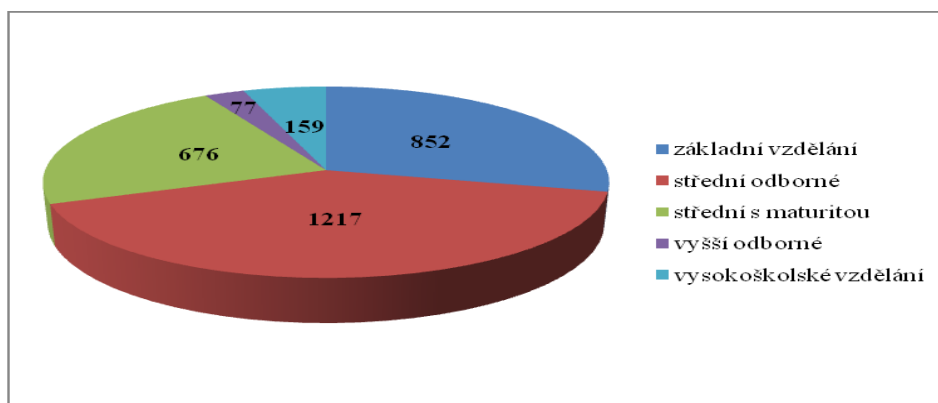
3.3.2 Vzdělanostní struktura

Situace ohledně vzdělanostní struktury obyvatel vychází z velikosti obce, dle statistických údajů se stupeň vzdělanosti zvyšuje přímou úměrou k počtu obyvatel (což znamená, že nejlepší vzdělanostní struktury dosahuje v ČR hlavní město Praha).

Z daných údajů o vzdělanosti obyvatel na Albrechticku vyplývá, že základní a střední odborné vzdělání má většina obyvatel žijících na tomto území.

Největší počet obyvatel, jak již bylo zmíněno, má střední odborné vzdělání a to 1 217 obyvatel, poté následuje základní vzdělání s počtem 852 obyvatel, střední vzdělání s maturitou má 676 obyvatel, vysokoškolské vzdělání má pouhých 159 obyvatel a nejnižší počet obyvatel s počtem 77 má vyšší odborné vzdělání.

Graf 2.4: Grafické znázornění vzdělanostní struktury obyvatel na Albrechticku v roce 2001

Zdroj: ROUSOVÁ, H. Socio-demografická analýzy Albrechticka. *Publikace Městského úřadu Město Albrechtice – sociální odbor*, 2008, s. 16, vlastní zpracování.

3.4 Sociální dimenze života Albrechtického mikroregionu

Školství

V obci je k dispozici vyžití jak pro děti předškolního věku, tak pro školáky a to v podobě mateřské školy, základní školy vyššího stupně, základní školy se speciálním zaměřením a střední školy zemědělství a služeb. Nachází se zde rovněž základní umělecká škola se zaměřením na výuku hudebních a tanečních oborů a taktéž tzv. „albrechtická výtvarka“.

Sociální služby

V obci mají lékařskou ordinaci dva praktičtí lékaři, jedna dětská praktická lékařka, tři zubní lékaři a je zde umístěna jedna lékárna.

V budově městského úřadu, sídlí sociální odbor, který rozhoduje a vyplácí dávky pomoci v hmotné nouzi. V rámci Města Albrechtic poskytuje služby pro starší občany také Charita Krnov a HELP-IN, o.p.s. Bruntál.

V rámci pečovatelské služby, fungují organizace typu Charita Krnov, HELP-IN o.p.s., ale také bývalá místní nemocnice, která již slouží jako léčebna dlouhodobě nemocných. Dále se v obci nachází domov důchodců.

Ubytování

K ubytování v obci slouží Apartmány Relax, které nabízí ubytování ve čtyřech apartmánech s celkovou kapacitou 24 lůžek. Dále je k dispozici místní hotel a penzion Marie.

Kultura a volný čas

Pro využití volného času je v obci k dispozici koupaliště, sportovní hřiště, víceúčelové hřiště, tři tělocvičny (kde probíhají sportovní kroužky, jak pro ženy, tak muže i děti v různých věkových kategoriích) a tenisové kurty. V místním ubytovacím zařízení se nachází bazén se saunou a vířivkou. Milovníci koní využijí místní jezdecké centrum a tzv. Ranč Solný potok, který slouží také jako tábor pro děti v letních měsících. Pro starší občany fungují různé svazy typu chovatelů či zahrádkářů. V obci funguje taktéž místní dechová hudba „Slezanka“. Již od útlého věku jsou někteří občané organizováni ve svazku dobrovolných hasičů.

Z další občanské vybavenosti je v obci rovněž policejní stanice, poštovní úřad, knihovna, lékárna či hřbitov (nachází se zde několik hřbitovů – Město Albrechtice, Opavice, Linhartovy, Hynčice, ...). Dostupných je několik obchodů se smíšeným zbožím, které jsou však situovány především do „centra“ Města Albrechtic. Místní obyvatelé mohou využít plynofikace, kanalizace i veřejný vodovod.

3.5 Hospodářské prostředí

Hospodářské či podnikatelské prostředí je velice důležité, neboť má nezanedbatelný podíl na rozvoji obce. Představuje pro obec jistou ekonomickou a sociální základnu, vytváří obci rovněž určitou infrastrukturu.

Pozice malého a středního podnikání má tedy dostatečně velký podíl na celkové zaměstnanosti v oblasti Albrechtického mikroregionu.

V Městě Albrechticích je hospodářské prostředí pokryto od výroby, přes obchod až po služby.

Tab. 2.4: Služby poskytované na Albrechticku

ČSOB pojišťovna	Agroturistika, lesnictví, zemědělství
Česká spořitelna	Prodej a servis zahradní, lesní techniky
Projekční kancelář	Prodej stavebního materiálu
Realitní, poradenská a konzultační činnost	Prodej a servis kotlů na tuhá paliva
Obchodní zástupce – ČMSS a. s.	Sklenářství, kamenictví, kominictví, stavební práce, auto-moto, plynoservis
Help-in o. p. s.	Kadeřnictví, místní hudební skupiny
Reklama a tisk	Železářství, drogerie, zverimex, květinářství, zdravotnické potřeby, výpočetní technika a papírnictví, zlatnictví, textil
Astra Město Albrechtice, s. r. o. – dopravní zdravotnická služba	Potraviny, cukrárna
Okna TAYLOR, koupelny	Restaurační zařízení, hospody

Zdroj: Město Albrechtice [online]. 2011 [cit. 2011-01-20]. Dostupné z [www](http://www.mesto-albrechtice.cz/cz/index.php):

< <http://www.mesto-albrechtice.cz/cz/index.php>>, vlastní zpracování.

3.5.1 Struktura nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti se na Albrechticku vyznačuje v dosti vysokých hodnotách, je to dáno zejména tím, že se nachází v oblasti, která se potýká s dlouhodobou nezaměstnaností. Okres Bruntál, pod který Město Albrechtice spadá, patří již „tradičně“ mezi okresy s největší nezaměstnaností v rámci České republiky, jehož míra nezaměstnanosti je vyšší než celorepublikový průměr. Jen pro zajímavost, v roce 2010 činila nezaměstnanost na Bruntálsku 14,9 %, přičemž nejmenší nezaměstnanost mělo Město Albrechtice, naopak největší nezaměstnanost měla Osoblaha a Bruntál.

Na celém území Bruntálska se hledá práce velice těžko. Někteří uchazeči zůstávají v evidenci několik let, jedná se zejména o obyvatele ze znevýhodněných skupin, jako jsou držitelé průkazu ZTP, matky na mateřské dovolené a také často lidé ve věku kolem padesáti let.

Tab. 2.5: Vývoj nezaměstnanosti na Albrechticku v letech 2003 – 2009

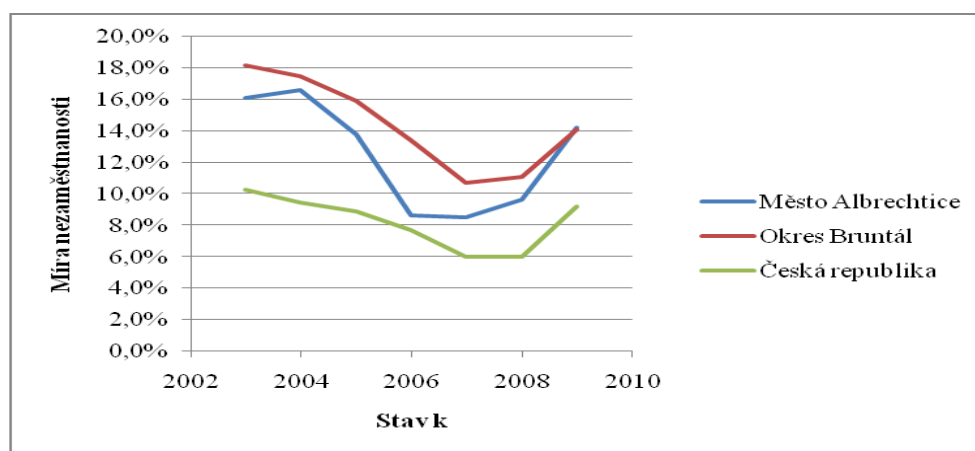
Název obce	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Město Albrechtice	16,1 %	16,6 %	13,8 %	8,6 %	8,5 %	9,6 %	14,2 %
Okres Bruntál	18,2 %	17,5 %	15,9 %	13,4 %	10,7 %	11,1 %	14,1 %
Česká republika	10,3 %	9,5 %	8,9 %	7,7 %	6,0 %	6,0 %	9,2 %

Zdroj: ROUSOVÁ, H. Socio-demografická analýzy Albrechticka. *Publikace Městského úřadu Město Albrechtice – sociální odbor*, 2008, s. 21, vlastní zpracování.

Z grafu je patrné snížení nezaměstnanosti v letech 2003 – 2006, poté však došlo k opětovnému zvýšení nezaměstnanosti, což je typické pro tento mikroregion, který se neustále potýká s dlouhodobou nezaměstnaností.

Z grafu je rovněž zřejmá vyšší nezaměstnanost evidovaná na tomto území než celorepublikový průměr.

Graf 2.5: Vývoj nezaměstnanosti na Albrechticku v letech 2003 – 2009

Zdroj: ROUSOVÁ, H. Socio-demografická analýzy Albrechticka. *Publikace Městského úřadu Město Albrechtice – sociální odbor*, 2008, s. 21, vlastní zpracování.

3.6 Ostatní významné aspekty života mikroregionu

3.6.1 Statistika kriminality

V tabulce jsou zaznamenány přestupky a to obvodním oddělením Policie ČR Města Albrechtice, které se odehrály na území Města Albrechtic v letech 2008 – 2010. Jak je vidět oproti roku 2008 došlo ke snížení přestupků spáchaných na tomto území a to o z 228 přestupků v roce 2008 na 156 přestupků v roce 2010. Dané přestupky označují příslušné paragrafy.

Tab. 2.6: Evidované přestupky na OOP ČR Město Albrechtice

Přestupky	2008	2009	2010
§ 30	4	12	17
§ 47 – 49	7	33	46
§ 50	57	59	68
§ 22	136	26	17
Celkem	228	151	156

Zdroj: Obvodní Oddělení Policie ČR Město Albrechtice, vlastní zpracování.

§ 30 – přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi

§ 47 – 49 – přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti občanskému soužití

§ 50 – přestupky proti majetku

§ 22 – přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích

Rovněž v kriminálních činech došlo ke snížení a to ze 70 kriminálních činů v roce 2008 na 64 v roce 2010. Nejvíce trestných činů bylo zaznamenáno v obecné a hospodářské kriminalitě naopak žádný zločin nebyl zaznamenán u znásilnění, vražd také došlo ke snížení případů vloupání a domácího násilí. Objasněnost stoupla z 39 % na 71 %, což vykazuje výbornou práci místní policie.

Tab. 2.7: Zjištění trestných činů podle druhů OOP ČR Město Albrechtice

	2008	2009	2010
Kriminalita celkem	70	65	64
Obecná kriminalita	24	21	22
Hospodářská kriminalita	12	10	7
Loupeže	4	0	0
Vloupání	0	2	2
Znásilnění	0	0	0
Vraždy	0	0	0
Domácí násilí	0	1	0
Objasněnost	39 %	43 %	71 %

Zdroj: Obvodní Oddělení Policie ČR Město Albrechtice, vlastní zpracování.

3.6.2 Památky

Za výraznou dominantu je v Městě Albrechticích považován *pozdně barokní kostel Navštívení Panny Marie*²², který byl postaven na místě prvního katolického chrámu z roku 1610 (který vyhořel v roce 1746). Jeho dnešní podoba pochází z poslední čtvrtiny 18. století, obrazy na oltářích jsou významnými díly Alberta Adama, z druhé poloviny 19. století.

K dalším ojedinělým barokním památkám patří *sloup sv. Anny samotřetí*²³ z roku 1719, který nechal postavit Jan Ambrož Kravutschke, který tehdy patřil k představeným obce a byl rovněž významným obchodníkem. Nápis na podstavci, zní: „Sláva budiž i čest Bohu velikému v maličkém Kristu. Panno Marie, Tobě ať zní pověky chvály, ujímajíc se nebohých, božská dívka, rodičko Marie. Svatá matko Anno ochraňuj navěky Albrechtice.“²⁴

Severně od již zmíněného barokního sloupu stojí *empírový dům číslo 21*²⁵, jenž pochází z 16. století (známky renesance), v roce 1806 byl přestavěn v empírovém slohu.

²² Fotografie, viz. příloha 3.

²³ Fotografie, viz. příloha 3.

²⁴ BALLA, J. *Město Albrechtice a okolí*. 1. Vyd. Krnov: Vydavatelství ADVERTIS, 2010. 8 s. ISBN 978-80-900907-1-2.

²⁵ Fotografie, viz. příloha 3.

Dříve tato budova sloužila okrskovému soudu. Na fasádě domu je vidět nápis: „Providente Deo Omnia Fausta“, což v překladu zní: „S pomocí Boží všechno dobře dopadne.“²⁶

Při západním okraji obce je k vidění další cenná památka a to *Empírový Nový zámek* (romantizující styl se secesními prvky), z roku 1837. Tato stavba byla postavena opavskými velkoobchodníky Vincencem Tlachem a Vincencem Keilem.

V romantizujícím stylu byla rovněž postavena na začátku 20. století, *budova dnešního městského úřadu*²⁷ v Městě Albrechticích.

Ve třicátých letech minulého století, byl vystavěn *komplex budov, patřící řadové provincii milosrdných sester sv. Karla Boromejského*. Komplex budov zahrnuje mateřince s pseudobarokním štítem, klášterní kostel sv. Rodiny, noviciát, strojovnu, prádelnu a bývalou řadovou nemocnici sv. Karla.

V obci Hynčice zůstaly zachovány *chalupy z 18. a 19. století*, které zůstaly důkazem tvořivého lidového stavitelství. Bohatý fond církevních památek je zde rovněž zastoupen stavbou farního kostela sv. Mikuláše, tedy stavbou pozdního baroka, pocházející z roku 1782. Za další památky lze uvést areál fary či památnou hřbitovní zeď.

Za významnou památku se *v obci Linhartovy považuje místní zámek*²⁸, který byl původně postaven romantizujícím stylu. Kolem roku 1700 byl však modernizován v barokním slohu. Po roce 1945 došlo k jeho vyhoření, avšak k jeho celkové opravě došlo po povodni roku 1997.

Na základě barokní předlohy ztvárnili místní lidoví umělci v 18. století *polní kapli* a to při silnici z Města Albrechtic do Piskořova, kde se zachovaly stavby představující hodnotnou lidovou architekturu tzv. osoblažského typu.

²⁶ Město Albrechtice [online]. 2011 [cit. 2011-02-07]. Dostupné z www: <<http://www.mesto-albrechtice.cz/cz/index.php?page=pamatky>>.

²⁷ Fotografie, viz. příloha 2.

²⁸ Fotografie, viz. příloha 3.

K pozoruhodným stavbám patří také *evangelický hřbitov z konce padesátých let 19. století*, který lze vidět v obci Česká Ves. Od středu vesnice jsou ke spatření pozůstatky poutního kostela na Poutní hoře.

Neompomenutou nezůstane ani obec Opavice, kde sochař Josef Obeth (nejproduktivnější sochař ve Slezsku první poloviny 20. století) zhotovil *monumentální památník padlým obětem v 1. světové válce*²⁹.

3.6.3 Významné osobnosti

S oblastí Albrechtického mikroregionu se pojí hned několik významných osobností. Jedná se o Heinricha Mollera, Antona Schittenhelma, Františka Gela a Adama Alberta.

Heinrich Moller

Heinrich Moller se zasloužil o titul významné osobnosti albrechtického mikroregionu a to z titulu herce a dramatika. Narodil se roku 1744 v Olbersdorfu (což bylo dřívější pojmenování pro Město Albrechtice). Jako malý kluk zhlédl divadelní představení a o jeho budoucnosti bylo rozhodnuto. V roce 1774 zakotvil v pražském divadle v Kotcích, kde hrál zejména role komických starců a otců. Objevilo se v něm však také literární nadání a tak se začal uplatňovat rovněž jako dramatik, později jako divadelní básník. V roce 1788 zavítal do Prahy, kde působil jako herec a režisér. V letech 1790-1791 odcestoval do Stuttgartu, poté do Norimberku, Bonnu a nakonec následovalo Nizozemsko. V roce 1799 cestou ze Schwerinu do Berlína umírá.

Anton Schittenhelm

Anton Schittenhelm se narodil 14. února roku 1849 opět v Olbersdorfu a to v rodině magistrálního úředníka. Při hodině zpěvu, si ho všimli učitelé ve škole, kteří navrhli rodičům, aby jej poslali na konzervatoř, studovat operní zpěv. Jeho kariéra operního pěvce odstartovala okamžikem absolventského představení (1. dubna roku 1876) na vídeňské konzervatoři, kdy byl přijat do císařského dvorního divadla jako operní zpěvák. Proslavil se zejména ve Wagnerových operách. V roce 1923 ve Vídni umírá. Dodnes je uznáván jako umělecká veličina Rakousko-uherské monarchie 19. století.

²⁹ Fotografie, viz. příloha 2.

František Gel

František Gel, vlastním jménem František Feigel byl významným novinářem, publicistou a spisovatelem, věnoval se však také překladatelské činnosti (orientoval se převážně na anglickou, americkou, německou literaturu) a beletristické tvorbě. Narodil se 18. září 1901 v Městě Albrechticích. Vystudoval gymnázium v Prostějově, v roce 1921 šel dále studovat práva na brněnskou univerzitu a od roku 1923 studoval také na Karlové Univerzitě v Praze, studia však nedokončil. V roce 1924, se začal uplatňovat v pozici brněnského dopisovatele pražského čtrnáctideníku Soudní síň, tentýž rok byl přijat do redakce Lidových novin. Avšak v roce 1933 přešel do pražského vydavatelství Melantrich. Rok 1939 byl pro něj velice zásadní, a to z důvodu ilegálního odchodu za hranice. Díky imigraci se dostal do Francie, kde působil u 1. Československé divize jako vojenský zpravodaj. Po pádu Francie působil v této funkci také v Anglii, po invazi byl zpravodajem exilových novin a zahraniční ČTK. Po osvobození v roce 1945 vykonával funkci redaktora politického vysílání Československého rozhlasu. Byl rovněž zprostředkovatelem zpravodajství z Norimberského procesu proti nacistickým vůdcům. V roce 1955 vyučoval žurnalistiku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. V roce 1962 došlo na jeho jmenování docentem a v roce 1968 profesorem a to v oboru teorie novinářství na Fakultě sociálních věd a publicistiky Univerzity Karlovy. Pro své názory byl však v roce 1969 předčasně pensionován. František Gel zemřel 17. října roku 1972 v Praze. Na jeho rodném domě v Městě Albrechticích, byla v roce 1996 odhalena pamětní deska.

Adam Albert

Adam Albert se narodil 6. srpna roku 1824 v Hynčicích. Jeho otec u něj velice brzy rozpoznal výtvarný talent a tak ho vyslal pro získání zkušeností do církevní školy jezuitské koleje v Nyse. Zde se seznámil s náboženskou tematikou, které se po zbytek života také věnoval. Jeho první malířské práce směřovaly k restaurování kostelních maleb v Nyse i okolí. Po deseti letech odchodu z Hynčic, se zde vrátil a usadil se ve Velkém Valštejně, kde dostal významný úkol a to výzdobu zdejšího kostela. Jeho práce se církevním hodnostářům tak líbila, že v roce 1866 dostal velký úkol a to obraz Navštívení Panny Marie na hlavním oltáři stejnojmenného kostela v Městě Albrechticích. Pro své rodné Hynčice namalovat do kostela sv. Mikuláše obraz Růžencová Panna Marie. Po těchto velkých zakázkách se mu další nabídky jen hrnuly. Po určité době však začal, pociťovat úbytek tvůrčích sil, a tak se vrátil do Velkého Valštejna, kde 7. května roku 1894 umírá.

4 Současnost a budoucnost rozvoje Albrechticka

Pro rozpoznání současného stavu prostředí Města Albrechtic včetně jejích částí, bylo nejlepším způsobem jak toho docílit provést dotazníkové šetření. Jedná se o dotazníkový průzkum zaměřený na specifické téma a to, jak jsou občané spokojeni se svou obcí, jako místem, kde žijí a pracují.

Cílem dotazníkového průzkumu bylo tedy získat relevantní informace o názorech občanů na tuto problematiku.

Metodika sloužící pro dotazníkový průzkum vycházela ze sběru reprezentativního vzorku dat, který byl spjat s danou formou dotazníku, jenž byl vyplňován občany zkoumaného území. Dotazník byl vyplněn 180 respondenty, přičemž některé dotazy byly nezodpovězeny z důvodu individuálního vyplnění samotnými respondenty.

Prostřednictvím dotazníkového průzkumu došlo tedy k získání potřebných informací, týkajících se spokojenosti občanů se svou obcí, jako místem, kde žijí a pracují. Dotazník byl proveden anonymní formou a to v měsících, prosinec 2010 až únor 2011. Bylo vydáno přes 200 dotazníků (a to náhodným výběrem, bez vybírání si respondentů) a vráceno 180, což byl také počet potřebný pro provedení daného průzkumu (tento počet odpovídá 5 % z celkového počtu obyvatel).

Samotný dotazník byl tvořen 18 otázkami. Úvod dotazníku byl zaměřen na pohlaví, věk, zaměstnání, vzdělání a bydliště respondenta. První otázka směřovala ke spokojenosti občanů s místem, kde žijí. Druhá se zaměřovala na spokojenost občanů s mezilidskými vztahy ve své obci. Ve třetí otázce byl kladen důraz, v čem vidí respondenti přednosti či nedostatky v rámci své obce. Další část byla věnována otázce bezpečnosti, respondenti se zde mohli opět otevřeně vyjádřit, proč posuzují svou obec za bezpečnou či nikoli. Otázka týkající se veřejných služeb zahrnovala problematiku zdravotních služeb, sociálních služeb, fungování Městského úřadu Město Albrechtice, fungování technických služeb Město Albrechtice, fungování policie ČR a fungování městské bytové správy. Další část dotazníku byla zaměřena na spokojenost s možnostmi zaměstnání, s možnostmi účastnit se místního plánování, s komunikací Městského úřadu s občany, se životním prostředím a poskytování informací o jeho stavu. Otázka týkající se spokojenosti s náměstím v „centru“ Města Albrechtic v sobě zahrnovala rovněž spokojenost s městským mobiliářem (stav laviček, odpadkových košů, aj.). V dotazníku byla zahrnuta rovněž otázka, zdali jsou občané či respondenti spokojeni s počtem stavebních parcel a stavem veřejných prostranství v místě svého bydliště. Závěr dotazníku byl věnován otázkám týkající se kulturního vyžití a trávení volného času.

4.1 Charakteristika demografické struktury respondentů

Rozložení respondentů odpovídalo dle jednotlivých částí obce, které spadají pod obec Město Albrechtice.

4.1.1 Věková struktura respondentů³⁰

Dotazník byl zodpovězen respondenty, kteří dosáhli věku 18-ti a více let, jednalo se o věkové skupiny 18 – 29 let, 30 – 44 let, 45 – 59 let, 60 a více let. Dotazníkového průzkumu se zúčastnilo 58 % (104) žen a 42 % (76) mužů.

U žen převládala věková skupina 18 - 29 let, nejmenší převahu měla skupina 60 a více let. Naopak u mužů měla početní převahu věková skupina 30 – 44 let, nejmenší podíl zaznamenala věková skupina 45 – 59 let a rovněž 60 a více let, které měly stejných 20 % respondentů.

Tab. 3.1: Procentuální věkové rozložení u žen

Věkové skupiny	Počet obyvatel	Procentuální rozložení
18 – 29 let	32	31 %
30 – 44 let	30	29 %
45 – 59 let	26	25 %
60 a více	16	15 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu

Tab. 3.2: Procentuální věkové rozložení u mužů

Věkové skupiny	Počet obyvatel	Procentuální rozložení
18 – 29 let	22	29 %
30 – 44 let	24	31 %
45 – 59 let	15	20 %
60 a více	15	20 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu.

³⁰ Rozložení věkové struktury respondentů, odpovídá věkové struktuře obyvatel, která byla stanovena matrikou Městského úřadu Město Albrechtice. Dotazníky byly vyplněny respondenty starších 18-ti let, věk volebního práva.

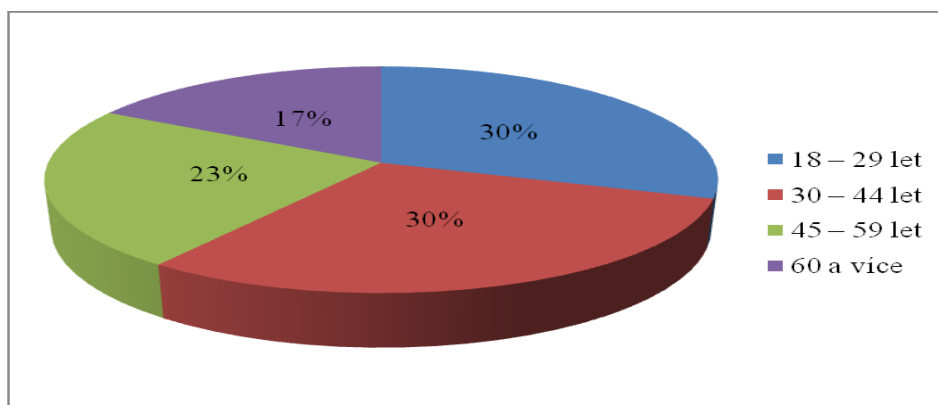
U celkového procentuálního věkového rozložení, bylo nejvíce respondentů ve věkových skupinách 18 – 29 let a 30 – 44 let s 30 %. Na druhém místě s 23 % to byla věková skupina 45 – 59 let a s pouhými 17 % se jednalo o věkovou skupinu 60 a více let.

Tab. 3.3: Procentuální věkové rozložení, ženy + muži

Věkové skupiny	Počet obyvatel	Procentuální rozložení
18 – 29 let	54	30 %
30 – 44 let	54	30 %
45 – 59 let	41	23 %
60 a více	31	17 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu.

Graf 3.1: Grafické znázornění celkového procentuálního věkového rozložení

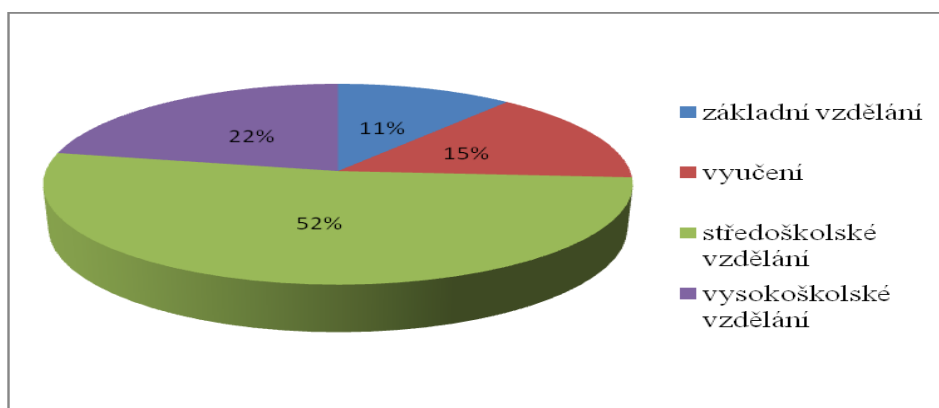

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

4.1.2 Vzdělanostní struktura respondentů

Vzdělanostní struktura respondentů zahrnovala vzdělání základní, vyučení, středoškolské a vysokoškolské vzdělání. U žen stejně tak u mužů převládalo středoškolské vzdělání, u žen s 52 % (54 žen) u mužů to bylo 51 % (39 mužů). Nejmenší počet v rámci vzdělanosti byl zaznamenán u žen a to vyučení s 8 % (8 žen), u mužů to bylo základní vzdělání s 5 % (4 muži). Celková vzdělanostní struktura dopadla s největší převahou pro středoškolské vzdělání s 52 % (93), na druhém místě se umístilo vysokoškolské vzdělání s 22 % (39), dále vyučení s 15 % (27) a poslední se umístilo základní vzdělání s 11 % (21).

Graf 3.2: Grafické znázornění celkové vzdělanostní struktury respondentů

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

4.2 Vyhodnocení názorů respondentů na jednotlivé problematiky týkající se obce

Dotazníkový průzkum byl zaměřen na téma týkající se spokojenosti občanů s místem, kde žijí a pracují. Na tuto problematiku se váže hned několik podstatných souvislostí, které jsou nedílnou součástí života občanů ve své obci.

Vyhodnocení dotazníkového šetření je rozděleno na sféru sociální a hospodářskou. Sociální sféra zahrnuje problematiku týkající se spokojenosti občanů s místem, kde žijí a také mezilidských vztahů; hodnocení práce policie ČR a vnímání bezpečnosti v obci; hodnocení veřejných služeb; komunikace městského úřadu s občany; životního prostředí a poskytování informací o jeho stavu; dále hodnocení náměstí v „centru“ Města Albrechtic a jako poslední je hodnocení spokojenosti občanů s kulturním děním v obci. Do hospodářské sféry je zařazena problematika týkající se nezaměstnanosti, což je v tomto mikroregionu dosti závažné a časté téma.

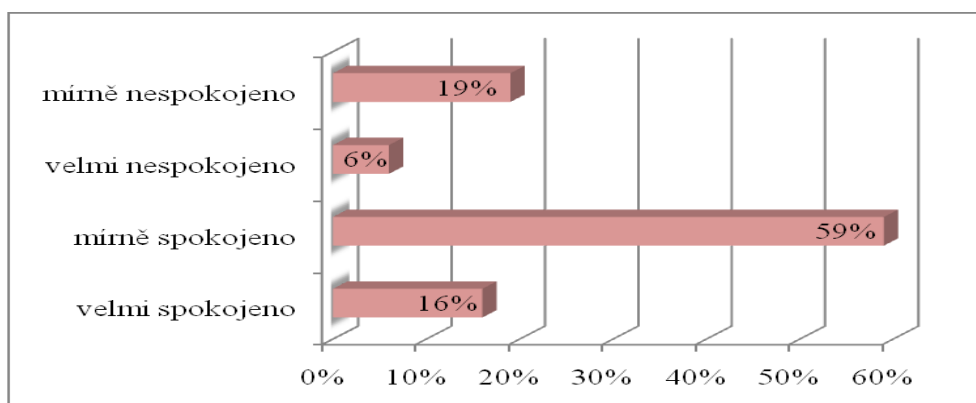
4.2.1 Vyhodnocení názorů respondentů v sociální sféře

Spokojenost občanů s místem, kde žijí a také jak vnímají mezilidské vztahy ve své obci

První otázka v dotazníkovém průzkumu byla zaměřena přímo k podstatě věci, a to jak jsou občané spokojeni s místem, kde žijí, tedy se svou obcí a s mezilidskými vztahy v rámci soužití s dalšími spoluobčany.

Velmi spokojeno je se svou obcí 16 % (28) respondentů, 59 % (106) respondentů je mírně spokojeno, 19 % (34) respondentů je mírně nespokojeno a pouhých 6 % (12) respondentů je velmi nespokojeno se svou obcí, jako místem svého „žítí“.

Graf 3.3: Grafické znázornění hodnocení, spokojenosti občanů s místem, kde žijí

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

Z pohledu mezilidských vztahů, je většina respondentů, tedy 66 % (119) spokojena průměrně, naopak 13 % (24) respondentů vnímá svou spokojenost s mezilidskými vztahy na nízké úrovni a 21 % (37) respondentů je velice spokojeno v rámci této problematiky.

Vnímání bezpečnosti ve své obci a hodnocení práce policie

Průzkum v rámci hodnocení bezpečnosti obce, s čímž souvisí také práce místní policie, dopadl velmi pozitivně. Převážná většina respondentů a to 94 % (169) vidí práci místní policie ve své obci na velice dobré úrovni, pouhých 6 % (11) respondentů místní policii nedůvěřuje. Jak již bylo dříve zmíněno, práce místí policie vykazuje vynikající výsledky, kdy objasněnost, trestných činů stoupla z 39 % v roce 2008 na 71 % v roce 2010.

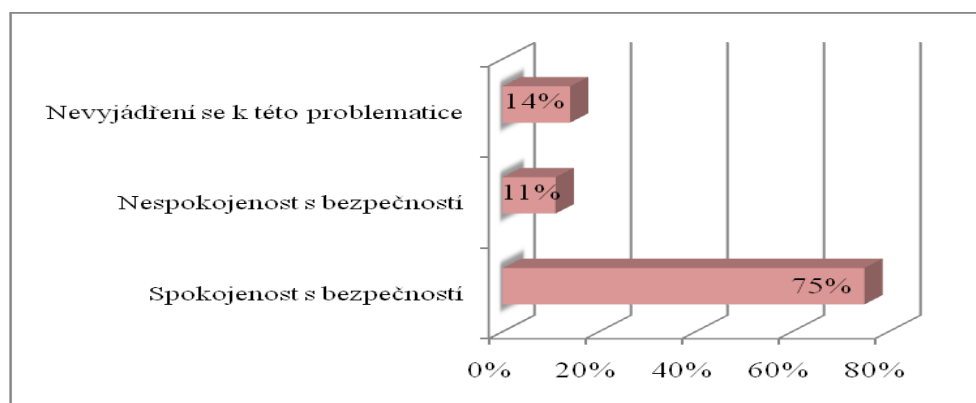
Ti, kteří považují město za bezpečné, což je 75 % (135) respondentů, neměli zatím žádné dočinění s napadením či krádeží. Nesetkali se tedy s nijak závažnou trestnou činností, nepocítili žádnou negativní zkušenost. V obci (Albrechtickém mikroregionu) se rovněž neobjevují známky rasismu či bezdomovectví. Přesto, že neměli důvod označit svou obec za nebezpečnou, existují místa, kterým se ve večerních hodinách vyhýbají. V Linhartovech byla za nebezpečné místo označena zámecká zahrada, v Městě Albrechticích se jednalo o ulici ČS. Legií, cesta kolem staré „bramborárny“, park B. Smetany, ulice B. Smetany a také lidé nemají dobrý pocit ve večerních hodinách kolem hlavní cesty z důvodu zvýšeného pohybu vozidel. V Hynčicích bylo označeno nebezpečné místo u pošty.

Naopak respondenti, kteří nebyli spokojeni s bezpečností ve své obci, což představuje pouhých 11 % (20) respondentů, uvedli jako důvod zvýšený pohyb vozidel, především na hlavní silnici a také nedodržování rychlosti v obci. Dalším a hodně častým důvodem nespokojenosti s bezpečností, bylo špatné, v některých případech téměř žádné osvětlení

přechodů pro chodce (přímo v Městě Albrechticích je u přechodu pro chodce semafor, který však absolutně neplní žádnou funkci) a také nedostatečné veřejné osvětlení. Některá místa nejsou ve večerních hodinách vůbec osvětlena, přestože se jedná o frekventované ulice. Na některých ulicích, dochází k častým poruchám veřejného osvětlení. Tato problematika se týkala zejména obce Linhartovy, kde nesvíí veřejné osvětlení podle občanů i několik týdnů. Dalším dosti závažným problémem týkající se bezpečnosti, je nedostatečná infrastruktura, což uvedli zejména respondenti Hynčic, Opavice a Linhartov. V těchto obcích chybí chodníky kolem hlavní cesty a občané, tak vystavují nejen sebe ale především své děti každodennímu nebezpečí, díky vysoké frekvenci dopravy.

K problematice bezpečnosti se nevyjádřilo 14 % (25) respondentů.

Graf 3.4: Hodnocení bezpečnosti v Albrechtickém mikroregionu

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

Spokojenost občanů se základními veřejnými službami

Z hlediska základních veřejných služeb byly v dotazníkovém šetření posuzovány služby zdravotní, sociální, dále také fungování Městského úřadu Město Albrechtice, fungování technických služeb Město Albrechtice, fungování práce policie a fungování městské bytové správy.

Vyhodnocení bylo zaměřeno na zdravotní služby, fungování Městského úřadu Město Albrechtice a fungování technických služeb Město Albrechtice.

Se zdravotními službami byli respondenti spokojeni ze 45 % (82) a z 50 % (89) vyjadřovali svou nespokojenost. S fungováním Městského úřadu byli respondenti spokojeni z 63 % (112) a nespokojeni z 33 % (59). Technické služby byly vyhodnoceny s 60% (107) spokojeností a 38% (67) nespokojeností.

Nespokojenost v rámci zdravotnictví je způsobena zejména absencí nemocnice v Městě Albrechticích, která byla zrušena. Namísto ní, je teď léčebna dlouhodobě nemocných a pouze několik málo ordinací, které zde zůstaly.

Komunikace městského úřadu Město Albrechtice versus obyvatelé

S komunikací městského úřadu je to hodně rozdílné, v rámci dotazníkového šetření. Z dotazníků, které byly vyhodnoceny za „centrální část“ Město Albrechtice, bylo zaznamenáno pouze několik málo negativních názorů na městský úřad.

Pokud byly zaznamenány negativní názory, týkaly se zejména, postojů Městského úřadu na veřejné zakázky (obyvatelé požadují větší „průhlednost“ při zadávání veřejných zakázek). Respondenti mají totiž názor, že Městský úřad nedává dost prostoru místním podnikatelům, a když, tak nedává dostatečné informace, týkající se právě již zmíněných veřejných zakázek. Místní podnikatelé jsou tak dost málo informováni o této problematice. Další negací, která vyplynula z hodnocení dotazníkového šetření, byla stížnost občanů, z hlediska slibů a činů. Lidé nejsou spokojeni s výroky Městského úřadu, mají pocit, že se něco slíbí ale pouze jen malá část z těchto „slibů“ je uskutečněna.

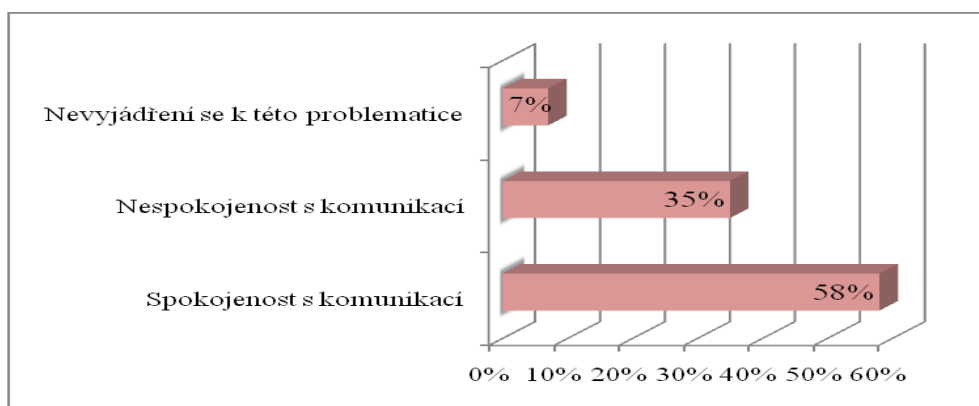
Ovšem pokud se jednalo zejména o obce Hynčice, Opavice a Linhartovy byly názory na komunikaci Městského úřadu s občany dosti negativní. Lidé z těchto přilehlých obcí nejsou spokojeni, jak jedná Městský úřad s přilehlými obcemi. Mají názor, že samotné Město Albrechtice se dostatečně nevěnuje přilehlým obcím, tak jak by mělo a že nevnímá potřeby obyvatel z těchto obcí. Chybí jim informace, které se jich bezesporu týkají. Jsou tedy nedostatečně informováni, z důvodů chybějících vývěsních tabulí či kabelové televize, která však nechybí pouze v těchto obcích, ale není rozprostřena také po celých Albrechticích.

Velkým nedostatkem v rámci této problematiky je nedostatečné množství a kvalita vývěsních tabulí, nedostatečné pokrytí kabelové televize a také nedostatečná kvalita webových stránek města.

Ovšem nelze házet kritiku jen na Městský úřad, podstatná je také neúčast „některých“ místních občanů na veřejném dění života v obci. Spousta obyvatel má pouze negativní názory na dění, ovšem nemají motivaci ani chtít s tím něco dělat, natož pak aby se do něčeho oni samotní také angažovali.

Přes všechny negativní názory, dopadlo hodnocení této problematiky s 58% (104) spokojeností občanů s komunikací Městského úřadu a 35% (62) nespokojeností. Pouhých 7 % (14) respondentů svůj názor nevyjádřilo.

Graf 3.5: Hodnocení spokojenosti občanů s komunikací Městského úřadu

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

Spokojenost se životním prostředím a informovaností týkající se této problematiky

V rámci životního prostředí byla nejčastějším tématem kvalita a cena vody, která je jedna z nejdražších v celé České republice. Obyvatelé postrádají informace jak o její kvalitě, tak odůvodnění její ceny.

V šetření problematiky životního prostředí, byla chválena čistota ovzduší, také krajiny - přírody a velká chvála patřila výstavbě nového sběrného dvora, který obyvatelé hodně postrádají.

Nedostatky byly však odhaleny jak v počtu kontejnerů na tříděný odpad, tak také malá frekvence jejich vysypání. Často byly kladeny také negativa na chybějící kontejnery na trávu z kosení zahrad. „Dalším poměrně častým negativním posouzením na stav životního prostředí byly stížnosti na odpadky v příkopech podél hlavních silnic, zejména směrem na Piskořov“³¹ a v Hynčicích, kde lidé postrádají kvalitní práci technických služeb, stejně tak jako v samotných Albrechticích. Dále si rovněž respondenti z Hynčic stěžovali na nedostatečnou údržbu travních porostů podél „hlavní“ cesty, často jsou příkopy zcela zarostlé a zpustošené. Další negativa byla zaměřena na stav lesních porostů, které jsou zničeny jejich těžbou (např. nad Opavicí, zde kladli respondenti důraz, na katastrofální stav). Velká stížnost patřila rovněž na „chataře“, jejichž odpadky končí často v popelnicích místních obyvatel. Z dotazníkového šetření rovněž vyplynuly stížnosti z hlediska nedostatečné zeleně a jejich špatné péči, kterou by měly mít na starosti technické služby Město Albrechtice.

Z hlediska informovanosti o stavu životního prostředí, lidé často postrádají všeobecné informace týkající se této problematiky, zejména pak o ovzduší (množství škodlivin) a kvalitě

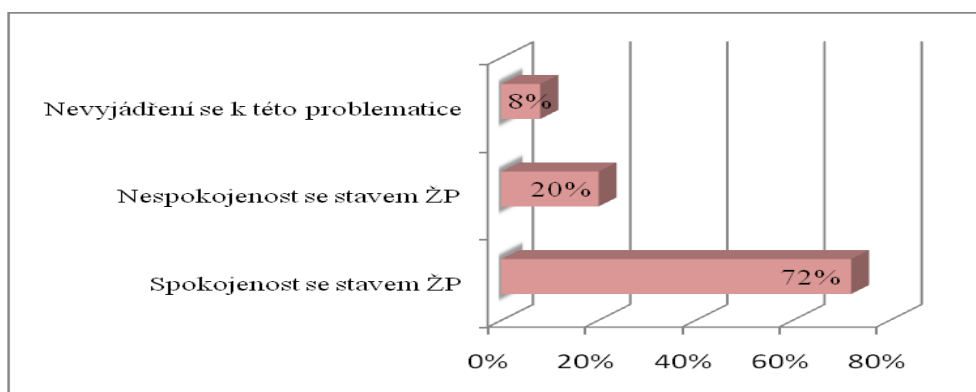
³¹ Fotografie, viz příloha 5.

vody. Jelikož jsou Hynčice, Opavice či Linhartovy záplavovými oblastmi (v době záplav, jsou tyto oblasti téměř vždy zatopeny), obyvatelé postrádají informace týkající se rozborů vody ve studních, které by město mělo dělat na své náklady (v těchto záplavových oblastech). Podle respondentů však k tomuto rozboru nedochází. Postrádají však rovněž informace spojené s propagací biomasy. Lidé také často ani nevědí, kde takové informace zjistit. Některé základní informace mohou být umístěny v místním zpravodaji, ovšem ten vychází pouze jednou za půl roku, což je dosti velká prodleva v rámci informovanosti občanů.

Se životním prostředím jsou respondenti spokojeni ze 72 % (128), nespokojeni z pouhých 20 % (37). K této problematice se opět nevyjádřili všichni respondenti a to 8 % (15).

Co se týče informovanosti občanů v rámci životního prostředí, dopadl průzkum 45% (81) spokojeností, 49% (87) nespokojeností. Opět došlo na nevyjádření se některých respondentů a to 6 % (12).

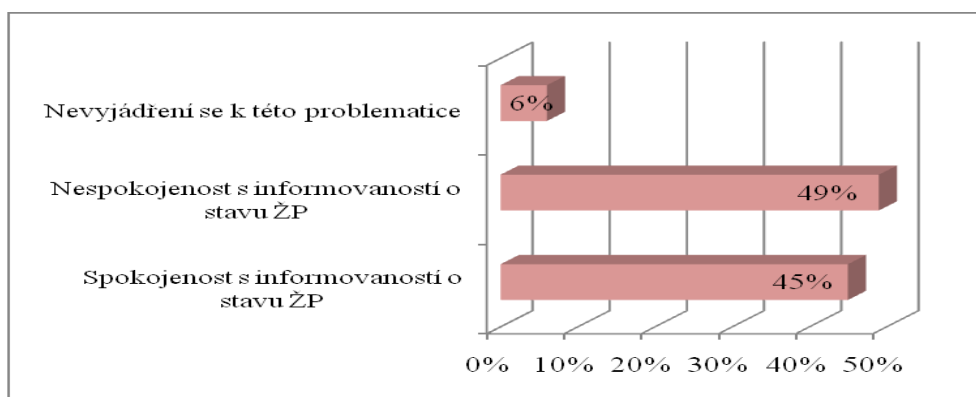
Graf 3.6: Hodnocení spokojenosti občanů, se životním prostředím

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

S životním prostředím, jsou respondenti daleko více spokojeni než-li s poskytováním informací o jeho stavu.

Graf 3.7: Hodnocení spokojenosti občanů s informovaností o stavu životního prostředí

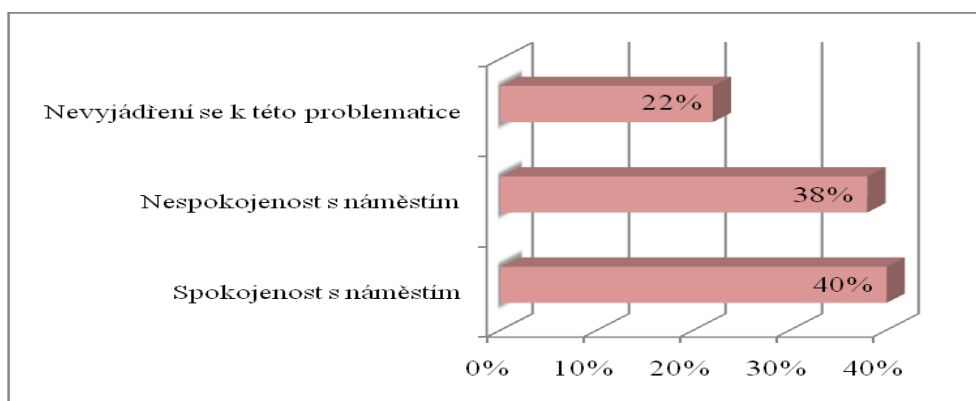

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

Spokojenost občanů s náměstím v Městě Albrechticích

Tento dotaz se týkal především obyvatel žijících v samotných Albrechticích. Občané z přilehlých obcí tuto problematiku nijak nepociťovali ve vyjadřování svých názorů, nepovažovali ji pro sebe za podstatnou. Většina respondentů však měla stejné názory a to z hlediska nedostatečné údržby zeleně (nevyhovující vegetace), která je v katastrofálním stavu, nejen na náměstí, ale v celé oblasti Albrechticka. Respondenti poměrně často zmiňovali velký pohyb vozidel jak v samotném centru náměstí, tak u místních prodejen, a to u zeleniny a železářství, kde jim parkování vozidel vadí. Respondenti navrhovali, aby náměstí bylo pouze pro pěší nikoli pro automobilovou dopravu. Z dotazníkového průzkumu rovněž vyšly hodně negativní názory na stav městského mobiliáře, jak z hlediska stavu a počtu laviček, tak odpadkových košů. Lavičky byly označeny za nevyhovující zejména z důvodů jejich zastaralého stavu, respondenti však uvedli, že postrádají vhodné (pohodlné s opěradly) lavičky nejen na náměstí (chybí rovněž v okolních parcích, kde jsou přitom velice podstatné) ale především v celé oblasti mikroregionu. Co se týče odpadkových košů, tak převážná většina respondentů postrádá odpadkové koše pro „pejskaře“. Za nejvíce nevzhledné stavby, byly označeny budovy „domu služeb“ a „kulturního střediska“ (které byly nazvány jako nejhorší architektonické budovy hyzdící náměstí). Spoustě respondentů rovněž vadí rozdělení náměstí na dvě části a to nevzhlednými a starými květináči. Celkově bylo náměstí v „centru“ Města Albrehtic, označeno za smutné, všední, zastaralé, bez zeleně a života. Bylo označeno jako nedostatečně reprezentativní (odráží současnou ekonomickou situaci města a celého mikroregionu). Hodnocení spokojenosti občanů s náměstím v Městě Albrechticích dopadlo se 40% (72) spokojeností, 38% (68) nespokojeností. Nevyjádřilo se 22 % (40) respondentů.

Graf 3.8: Hodnocení spokojenost občanů s náměstím v Městě Albrechticích

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

Spokojenost s kulturním vyžitím a volným časem

Hodnocení této problematiky dopadlo velmi katastrofálně a to 64% (115) nespokojeností s místním kulturním vyžitím, 27% (49) spokojeností a 9 % (16) respondentů nevyjádřilo svůj názor. Největší nespokojenost vyjadřovali ženy a to téměř ze 77 % (80), spokojeny byly z pouhých 23 % (24), u mužů tak veliký rozdíl nebyl, nespokojeni byli ze 46 % (35) a spokojenost vyjádřili z 33 % (25). Podstatné bylo také to, že se vyjádřily k této problematice všechny respondentky, naopak u mužů, se nevyjádřilo 21 % (16) respondentů.

Všichni respondenti se však shodli téměř ve všech názorech. Za nejčastější chybějící objekty, byly označeny kulturní středisko a kino. Tyto dva objekty byly uvedeny téměř v každém dotazníku. Dále respondenti uvedli, že postrádají divadlo, krytý bazén, posilovnu, koncerty známých umělců (jak je tomu v Krnově, či v Holčovicích v letních měsících), bowling a především také zábavy pro mladé.

Stížnost z hlediska této problematiky pocházela ze všech věkových kategorií, téměř všichni se shodli, že zde nic není, tedy žádné kulturní dění. Senioři uvedli za nedostatek, chybějící setkání místní dechové hudby; či setkání „klubu seniorů“; postrádají různé kroužky a kurzy (šití, vaření, ruční práce, počítače, jazyky) také pro svou věkovou kategorii. Střední generace uváděla často chybějící akce pro menší děti (cvičení maminek s dětmi, aj.). Nechybí jim však pouze „akce“ pro své ratolesti, ale také pro sebe samotné. Což navazuje na mladší generaci, která uvádí nedostatečné kulturní vyžití, především díky nedostatku „diskoték“, které mladí velice postrádají. Veškeré kulturní dění se tak odehrává jen v místních „hospodách“.

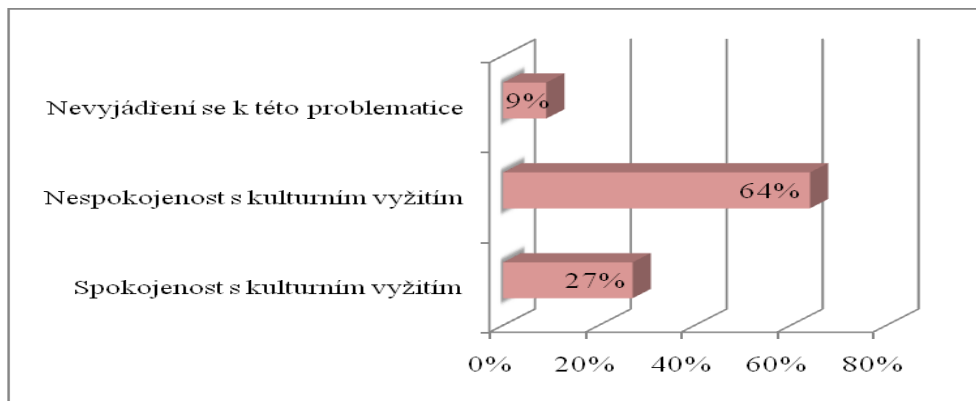
Velká negativa byla rovněž kladena na trávení volného času v místním okolí. Spousta respondentů uvedla nevyhovující stav „koutků pro děti“. Jedná se o park B. Smetany v Městě

Albrechticích a prostranství před panelákovými domy, kde je toto vybavení bezpodmínečně nutné. Nechybí však pouze místa pro trávení volného času pro malé, ale rovněž pro mládež, která nemá absolutně žádné možnosti jak trávit volný čas. Tímto také dochází často ke zvýšení kriminality, neboť mladí místo aby využili efektivně volný čas, tak provádějí vylomeniny, které pak řeší místní policie.

Z hlediska kulturního dění a trávení volného času, jsou však na tom daleko hůře přilehlé obce. Jelikož se nic neděje v „samotných Albrechticích“, tak v ostatních obcích je tato situace daleko horší. Neboť zde není absolutně nic, z hlediska vybavenosti týkající se volného času. V Opavici a v Linhartovech není nic, jak pro děti, tak pro ostatní věkovou kategorii (není zde „hospoda“ ani obchod s potravinami). Děti zde nemají ani hřiště, ani park, nejsou zde ani chodníky, takže když vyjdou s rodiči na cestu, zajezdit si například na kole, může je kdykoli srazit auto. Stejný problém řeší obyvatelé v Hynčicích. V dalších, daleko menších obcích (například Burkvíz, Piskořov, aj.) není už vůbec nic.

Hodnocení této problematiky dopadlo s velkou převahou vyjádření nespokojenosti s kulturním vyžitím ve své obci. Většina respondentů je tedy s kulturou v obci velmi nespokojena.

Graf 3.9: Hodnocení spokojenosti občanů s kulturním vyžitím

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

4.2.2 Vyhodnocení názorů respondentů v hospodářské sféře

Spokojenost se zaměstnáním

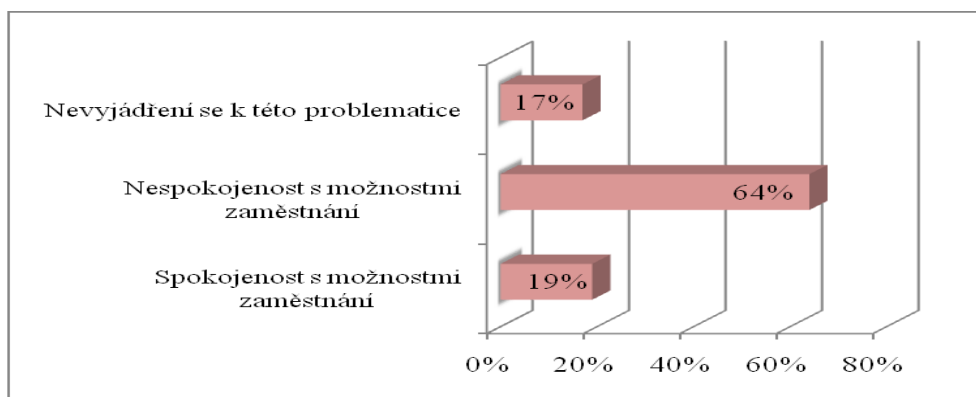
Se zaměstnaností je to v tomto mikroregionu velice špatné. Jedná se o oblast, která se všeobecně potýká s dlouhodobou nezaměstnaností. Přispívá tomu zejména umístění v Bruntálském okrese, který již tradičně patří mezi regiony potýkající se největší nezaměstnaností v celorepublikovém měřítku.

Lidé proto dojíždějí za prací do nedalekého Krnova, popřípadě do Opavy. Najdou se však i ti, co denně dojíždějí za prací až do Ostravy. Největší problém se zaměstnáním mají zejména lidé s vysokoškolským vzděláním, ti také často odcházejí z tohoto mikroregionu za prací do větších měst.

Dalo by se říci, že největší možnosti v rámci zaměstnání v této oblasti mají zejména muži (vyučení či středoškoláci), kteří jsou zaměstnáni u zdejších firem, zaměřujících se na stavební práce, kamenictví, kominiectví, stolařství, zemědělství, strojírenství aj.

Jelikož se jedná o mikroregion s vysokou nezaměstnaností (jak již bylo řečeno), odpovídá tomu rovněž vyhodnocení v rámci spokojenosti občanů s možnostmi zaměstnání. Kdy 64 % (114) respondentů je nespokojeno s možnostmi zaměstnání, 19 % (35) je spokojeno a 17 % (31) respondentů se nevyjádřilo v rámci této problematiky.

Graf 3.10: Hodnocení spokojenosti občanů s možnostmi zaměstnání ve své obci

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

Z grafu je patrné, že drtivá většina respondentů uvedla nespokojenost s možnostmi zaměstnání ve své obci

4.3 SWOT analýza

Uvedená SWOT analýza je vyhodnocení silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Jedná se tedy o analýzu vnitřních a vnějších faktorů ovlivňující obec.

SWOT analýza	
Silné stránky	Slabé stránky
Zeměpisná poloha obce (podhorská oblast Jeseníků)	Propagace obce
Menší město venkovského typu	Materiální prostředí obce (vzhled budov, pozemní komunikace)
Kvalita životního prostředí, krásná příroda, čisté ovzduší	Technická infrastruktura (nevyhovující stav pozemní komunikace – Burkvíz)
Poklidné bydlení v čistém prostředí a v krásné přírodě	Nezaměstnanost
Bezpečné město, s nízkou kriminalitou	Nedostatečné sítě, které nejsou ve všech přilehlých obcích – kanalizace, vodovod, plynofikace, kabelová televize
Dobrá dostupnost do větších měst	Vysoká cena městské vody
Není zde velká průmyslová oblast ani těžné továrny	Absence chodníků, zejména v přilehlých obcích (Hynčice, Opavice, Linhartovy)
Blízkost k Polsku (příhraniční spolupráce)	Absence kulturního zařízení – nedostatek kulturního dění v obci
Žádné známky rasismu či bezdomovectví	Absence nemocnice
Místní tisk – zpravodaj	Časová prodleva zpravodaje
Zvyšování úrovně Základní školy	Obec se příliš nevěnuje poskytování informací, týkajících se životního prostředí
Přítomnost vzdělávacích zařízení	Nedostatečné příležitosti pro místní podnikatele
Výstavba víceúčelového hřiště	Nedostatek prostoru pro trávení volného času pro děti a mládež; nedostatek odpočinkových míst
	Nedostatečné osvětlení přechodů pro chodce, nedostatečné veřejné osvětlení
	Chybějící cyklostezky
	Malá nabídka potravin, v některých přilehlých obcích zcela chybí obchod s potravinami

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu.

SWOT analýza	
Příležitosti	Hrozby
Možnosti čerpání finančních prostředků z evropských fondů	Cíle a omezení komunikační politiky
Zapojení obce při vytváření mikroregionů	Špatný marketingový tah v rámci komunikace městského úřadu s občany a zapojení občanů do dění daných problematik (přednášky, sezení)
Podhorská oblast – možnosti rozvoje CR	Nízké zapojení občanů do dění v obci (nezájem ze strany občanů)
Spolupráce s polskými partnerskými městy	Nedůvěra proti aktérům města (ztráta autority)
Třídění odpadu	Nedostatečná občanská infrastruktura
Výstavba nového sběrného dvora	Špatný volební tah, nově vzniklých politických stran
	Špatné využívání zámku Linhartovy
	Chybějící tradice (slavnosti, zvyklosti)
	Velký pohyb vozidel na náměstí

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu.

Ve SWOT analýze, která vyhodnocuje stav Albrechtického mikroregionu, převažují slabé stránky nad silnými a hrozby nad příležitostmi. Tato situace může být způsobena zejména nevyužitým potenciálem místního mikroregionu a rovněž špatnou komunikací a spoluprací mezi občanem a Městským úřadem.

4.4 Návrhy a opatření

V této části diplomové práce jsou řešeny návrhy a opatření vybraných problematických oblastí, které jsou považovány za podstatné a rovněž řešitelné. Je zde posuzována pouze sociální sféra.

Spokojenost občanů s místem, kde žijí a také jak vnímají mezilidské vztahy ve své obci

Důvodem proč je většina respondentů ve své obci pouze mírně spokojena a vztahy ve své obci vnímají jako průměrné, je způsobeno především odcizením se od ostatních občanů v obci. Tato problematika velice úzce souvisí s další problematikou a to nedostatkem kultury v obci. Lidé tak mají k sobě velice daleko a nesdílí mezi sebou zážitky, radosti ale také strasti běžného života.

Bylo by proto dobré, nejen zvýšit kulturní dění v obci, což považují za velice podstatné a důležité. Ale rovněž je zapotřebí umožnit občanům prostor pro sblížení se či poznání se, se svými spoluobčany.

Vhodným návrhem pro řešení tohoto problému by bylo vytvořit, popřípadě zmodernizovat a vylepšit na veřejných místech prostor, který by sloužil lidem jako odreagování se a také k relaxaci, tedy vytvořit jakési odpočinkové místa. A to zvýšením počtu dřevěných laviček a stolů v místech, která jsou přímo předurčena pro tento účel (místní parky, posezení u řek, u rybníků, kolem lesa, v koutku přírody). Například park Bedřicha Smetany, který je podle mého názoru dost nevyužitý a v dosti zchátralém stavu. Přitom se jedná o místo, které by přesně plnilo účel této problematiky. Vybudováním odpovídajícího počtu laviček a správnou péčí o zeleň a celkový vzhled parku, by zde vznikl prostor, kde by lidé mohli trávit klidné chvíle pohody. Oproti tomu se zde scházejí skupiny místních drogově závislých lidí, kteří znepříjemňují svým chováním prostředí toho parku.

Tuto problematiku vnímají zejména obyvatelé přilehlých obcí, jako jsou Hynčice, Opavice či Linhartovy. Nejvíce pociťují tento nedostatek občané Opavice a Linhartov, jenž ve své obci nemají absolutně žádnou možnost scházení se a posedět se svými spoluobčany. Nemají ve své obci vybudovanou ani dostatečnou infrastrukturu natož pak odpočinkové místa. Obec Město Albrechtice by se proto měla zaměřit také na potřeby svých obyvatel z přilehlých obcí a pomoci jim. V Opavici je starý, „historický park“³², který je naprosto v nevyhovujícím stavu, bylo by proto dobré se zaměřit právě na tento prostor a přizpůsobit jej

³² Fotografie, viz příloha 2.

pro účely místních občanů. Stejně tak, by bylo dobré využít možnosti zámeckého parku v Linhartovech, který je sice upraven oproti parku v Opavici, ovšem neumožňuje svým občanům poskytnout prostor pro relaxaci a to zejména nedostatečným množstvím laviček (vylepšit zámecký mobiliář, odpadkové koše, jsou v katastrofálním stavu)³³, které by jistě přivítali především starší občané.

Vnímání bezpečnosti ve své obci

Bezpečnost v obci je bezesporu podstatná zejména v oblasti zvýšeného počtu pohybu vozidel na hlavní silnici (a nejen na ni), s čímž souvisí rovněž počet a stav přechodů pro chodce. Podle mého názoru, by přechody pro chodce měli být více osvětleny a měly by být před nimi také vybudovány retardéry, které zbrzdí provoz vozidel v obci. Přechody pro chodce například zcela chybí v přilehlých obcích, kde je jich daleko více zapotřebí, neboť zde nejsou vybudovány ani chodníky podél hlavní cesty, rodiče tak zažívají každodenní strach o své děti.

Za nebezpečný, považuji v Městě Albrechticích zejména úsek z „athénské čtvrti“ směrem k základní škole, kde děti musejí být doprovázeny rodiči, protože přecházení je v těchto místech opravdu velice nebezpečné. Tento nebezpečný úsek by mohl být vyřešen buď to vybudováním podchodu či nadchodu.

Dalším velkým nedostatkem, který byl zkoumán v rámci této problematiky, bylo nedostatečné veřejné osvětlení, které je potřebné zejména ve večerních hodinách a to v místech, která nepřipadají občanům příliš bezpečná.

K celkovému zvýšení bezpečnosti by tedy určitě přispělo jak zvýšení počtu přechodů pro chodce (včetně jejich osvětlení), tak vybudování retardérů a zejména chodníků, které jsou v některých částech velice potřebné.

Komunikace Městského úřadu Město Albrechtice versus občané

Problematika týkající se komunikace Městského úřadu s občany, byla dost ostře kritizována, zejména ze strany občanů přilehlých částí. Vadí jim zejména nekomunikativní postoj ze strany obecního úřadu k potřebám občanů z těchto obcí. Je to problém, který je neustále řešen.

³³ Fotografie, viz příloha 5.

Problém vidím zejména ve špatné marketingové komunikaci, která vázne mezi těmito „účastníky“. Lidé mají v tomto mikroregionu jakoby odtazitý odstup k rozvojovým aktérům, často jim obyvatelé nedůvěřují, kolikrát k nim nemají ani žádný respekt či autoritu.

Dost špatné jednání a dění v obci jsem zaznamenala zejména v období voleb, kdy se tvořily „narychlo“ různé, kolikrát nesmyslné politické strany. Každá strana se snažila vytvořit si určité místo či pozici v zastupitelstvu, snažily se získat „své korýtko“, aniž by přitom mysleli na potřeby obyvatel. Každá politická strana si vytvořila jakési volební programy, které kolikrát byly opravdu neuskutečnitelné. Přesto že si obyvatelé Albrechtického mikroregionu stěžovali na určité aktéry, kritizovali místní dění. Stejně se přes své stížnosti k ničemu dál nedostali, jen kritizovali a povolební situace vypadala prakticky stejně jako před samotnými volbami. Účastníci politických stran si pak podráždili nohy, jen aby získali místo pro sebe.

Z této situace a dění v obci jsem se hodně ponaučila a jakýkoli návrh bude v této problematice jen těžko uplatnitelný. Aby došlo k jinému jednání, jak u pracovníků Městského úřadu, tak u místních obyvatel, muselo by dojít k úplně jinému přístupu od obou dvou stran.

Tuto problematiku je také hodně těžké hodnotit z důvodu odmítavého postoje místních občanů, kteří dokáží často jen kritizovat druhé, ale sami nejsou schopni či ochotni proto něco udělat. Nelíbila se mi například v předvolebním období kritika občanů vůči druhým občanům, kteří se opravdu snažili něco pro obec udělat, kritizovali jejich snahu a několikaměsíční píli. A to je právě to, že v obci funguje takovýto přístup ke všemu a tím pak dochází ke konfliktům, občan versus úřad.

Pravda však je, že informovanost obce občanům je velice mizerná. Už jen kdybych měla zhodnotit stav vývěsných tabulí, které by měly poskytovat tyto informace. Na některých ulicích v samotných Albrechticích je stav těchto vývěsných tabulí, hodně chabý. Některé jsou zcela rozbité, zchátralé, absolutně tak neplní svou funkci. V některých přilehlých obcích, však tyto vývěsné tabule zcela chybí. Přitom je jejich účel velice podstatný, neboť informace které jsou v nich uvedeny, uvítají všichni občané zejména tedy starší generace, které si jinak dostupné informace neumí najít (internet je pro mnohé z nich „pasé“). Stejně tak je tomu rovněž s kabelovou televizí, která není pokryta po celém Albrechtickém mikroregionu.

Městský úřad by se tedy měl soustředit na poskytování informací občanům, které by měly být obsaženy jak ve vývěsných tabulích (které by měla zlepšit z hlediska jejich počtu i kvality), rovněž by se měl snažit Městský úřad pokrýt převážnou část území kabelovou televizí. A nebylo by špatné uskutečňovat různá sezení či přednášky k daným problematikám,

kteřé obyvatelé nejvíce trápí. V neposlední řadě, by bylo dobré zlepšit kvalitu albrechtických webových stránek.

Hodně zkušeností jsem získala praxí na Městském úřadě v Krnově, kde se mi líbil nejen přístup k obyvatelům Krnova, ale rovněž organizace různých soutěží či akcí, které sblíží občany s radnicí. A také to, jak umí radnice namotivovat místní občany, k různým aktivitám, které napomáhají vylepšit image města (soutěž město stromů). Takto by přesně měl postupovat Městský úřad Město Albrechtice. Aby se dokázal sblížit s lidmi, vyslechnout je, co je trápí, jaký mají problém a jaký mají názor na určitou situaci.

Spokojenost se životním prostředím a informovaností týkající se této problematiky

Řešení problematiky životního prostředí, respektive informovanost o stavu životního prostředí, úzce souvisí s již zmíněnou problematikou a to svým způsobem komunikací Městského úřadu s občany.

Se získáváním informací to není podle respondentů příliš optimistické, jak již bylo zmíněno. Chybí jim informace zejména o stavu ovzduší a to z hlediska množství škodlivin ve vzduchu, nebo také informace týkající se hluku, o počtu obyvatel třídících odpad, ale zejména postrádají informace o kvalitě a ceně vody.

Respondenti měli rovněž názor, že se obec příliš nezajímá o tuto problematiku, nevěnuje jí takovou pozornost nebo si obyvatelé neumí tyto informace vyhledat, nebo spíše neví kde je získat. Jinak si nedostupnost informací neumí respondenti vysvětlit.

Aktéři Městského úřadu by proto měli informace týkající se této problematiky dávat na vývěsné tabule, na internet, do kabelové televize a také rovněž do místního zpravodaje. Opět by nebylo špatné poskytovat informace občanům a to „zábavnou“ formou, stylu přednášek či diskuzí. Myslím si, že diskuze nejen na téma životního prostředí, ale celkově na různá témata, by určitě lidé v obci přivítali. Na místním zastupitelstvu mají obyvatelé možnost vyjádření svých názorů, na daná témata. Ovšem není zde takový prostor, aby se lidé mohli nejen dozvědět potřebné informace, ale také aby se mohli rozumně pobavit na témata, která je zajímají.

Dalším možným řešením, jak obyvatelům obce zajistit přísun důležitých informací, je vydávání místních novin. Nebylo by špatné, kdyby pravidelně vycházel místní tisk, který by občany informoval o dění v obci. Vychází zde sice zpravodaj, ovšem jeho pravidelnost je dosti chabá. Podle mého názoru, aby vycházel zpravodaj (který je přitom zdrojem informací)

maximálně dvakrát ročně, je absolutně nevyhovující a nepostačující, z hlediska poskytování důležitých informací.

Spokojenost občanů s náměstím v Městě Albrechticích

Náměstí by mělo do určité míry reprezentovat obec. Mělo by vytvářet rovněž svým způsobem image obce.

Spousta respondentů v dotazníkovém šetření uvedla, že před několika lety, bylo naše město označeno za „město stromů a zeleně“, v dnešní době tomu tak není. Náměstí působí na spoustu lidí dost smutným a všedním dojmem. Nedostatek zeleně však nebyl v dotazníkovém šetření kritizován jen na samotné „centrum“ Albrechtic, ale také v celém jeho mikroregionu. Kde dochází k částečnému úpadku místní vegetace.

Nejen do „centra“ (náměstí), ale do celé oblasti Albrechtického mikroregionu by bylo dobré vysadit nové a zdravé stromy, keře a květiny, které dají hned jiný pohled a ráz na zdejší krajinu, která by měla být vnímána jako krásné a zelené město v podhůří Jeseníků a nikoli zašedlé a smutné městečko, které vítá turisty před krásou hor.

Spokojenost občanů s kulturním vyžitím a volným časem

Problematika spojená s kulturním vyžitím a trávením volného času, dopadla z hlediska hodnocení velmi katastrofálně. Téměř většina ze všech respondentů uvedla, že s kulturním vyžitím ve své obci spokojená rozhodně není. Vyhodnocení této problematiky mě ani trochu neudivilo. Otázky týkající se kulturního dění v obci, jsou v podstatě na denním pořádku. Nejvíce je tento nedostatek „kulturního vyžití“ pocítěn v letních měsících, kdy je spousta akcí v okolních městech nikoli však u nás na Albrechticku. Kolikrát je více kulturního dění v menších okolních obcích než v samotném Městě Albrechticích.

Nedostatek kulturního dění je zejména spjat s neexistencí „kulturního střediska“. Budova, která sloužila v dřívějších letech k různým akcím, typu plesů či zábav pro mladé, je v dnešní době v ne příliš dobrém stavu a v dosti špatném směru využití z pohledu možností, které tato budova nabízí. V současné době se tedy v budově dřívějšího „kulturního střediska“³⁴ nachází obchod s textilem, „hospoda“, cukrárna a také ubytovací zařízení (vše však působí ne příliš dobrým dojmem – jak z pohledu místních občanů, tak turistů).

³⁴ Fotografie viz příloha 5.

Z mého pohledu, by problém týkající se nedostatku kulturního vyžití a rovněž trávení volného času, vyřešila právě budova již zmíněného kulturního střediska. Jedná se o budovu, která umožňuje neskutečně mnoho prostorů, které lze využít nejen na plesy či zábavy pro mladé. Ale rovněž by tato budova mohla sloužit efektivně a účelně pro volný čas. Byla by určitou multifunkční budovou, která by nabízela prostory pro trávení volného času pro všechny věkové kategorie. V sálu, který je zde umístěn by se mohly konat plesy či již zmíněné zábavy pro mladší a střední generace. Pro důchodce, by se zde mohly konat dechovky či různá posezení. Rovněž by tento sál, mohl sloužit k různým sezením občanů s aktéry Městského úřadu. Probíhaly by zde různé přednášky, diskuze k daným tématům, které by občany zajímaly (nebyla by špatná pravidelnost těchto diskuzí). V dalších prostorech, které jsou rozděleny na restaurační zařízení, „hospodu“, kuchyň a sklad by mohly být místnosti pro využití trávení volného času. Jedna místnost by mohla sloužit k prostoru pro menší děti, kde by si mohli společně hrát (pokud by bylo venku nepříznivé počasí), byl by zde tedy jakýsi koutek pro děti. Mohli by si zde pouštět také hudbu, dívat se na pohádky, hrát si, učit se a vytvářet další aktivity, které by rozvíjeli jejich schopnosti. Další místnost by mohla sloužit pro starší generace, kde by se mohli scházet a vyprávět si. Také starší generace se chtějí něčemu novému učit a nesedět jen doma, proto by se zde mohly konat různé kroužky typu háčkování, pletení, vaření. Někteří se chtějí naučit také obsluhovat počítač a ovládat internet. Proč jim to tedy neumožnit, aby se mohli vzdělávat, jako všichni ostatní. Ubytovací zařízení bych zde ponechala rovněž také cukrárnu.

Další budova, která je v celku nevyužívaná je hned naproti kulturního střediska a to je „dům služeb“³⁵. V této budově se nachází Česká spořitelna, záchranná služba a chráněná dílna. Zbytek prostoru je zcela nevyužit. Já bych tuto budovu přeměrovala především na mladé. Vybudovala bych z této budovy jakési centrum pro mládež, kde by mohla trávit volný čas a zároveň se vzdělávat. Byl by zde prostor pro přednášky a diskuze o aktuálních tématech dnešní doby. Byl by zde rovněž internet, menší kavárna. Prostor, kde by mohly vytvářet své aktivity (tanec, hudba, menší posilovna). Okolo budovy by byl umístěn městský mobiliář (lavičky, koše, stojany na kola).

Nevyužitý prostor je rovněž v bývalé knihovně, zde bych umístila studovnu. Studenti, ale také běžní občané by si zde mohli zajít prostudovat knihy, časopisy, noviny v klidu u kávy. Školáci by si zde dělali společně úkoly, studenti by využili klidný čas k prostudování závažnějších témat, které jsou cílem jejich seminární práce apod.

³⁵ Fotografie viz příloha 5.

Často se v dotazníkovém šetření objevovalo také chybějící kino. Otázka týkající se kina, je však diskutabilní. Kino v našem městě bylo, ovšem neuživilo se, lidé zde nechodili. Jediné řešení je v této oblasti, provozování letního kina, které by bylo využíváno zejména v letních měsících a nebylo by tak finančně náročné.

Rovněž bych zavedla zpátky zábavy pro mladé, které se odehrávali vždy v létě, v období prázdnin. Chodily se zde bavit všechny věkové kategorie. Vše se však ukončilo na základě nevhodného chování některých účastníků. Zavedla bych proto častější policejní hlídky při pořádání těchto akcí.

Je tolik možností, jak využít budovy a prostory, které by sloužily nejen pro kulturní dění ale také pro tráven volného času. Vše je však závislé také na finančních prostředcích, které však město nemá. Jediným řešením je zaměření se na využití finančních prostředků z fondů Evropské Unie.

5 Závěr

Tématem diplomové práce byly vybrané aspekty rozvoje Albrechticka. Tyto vybrané aspekty zkoumané problematiky směřovaly na spokojenost občanů s místem, kde žijí, dále na mezilidské vztahy, bezpečnost v obci, veřejné služby, zaměstnanost, komunikaci Městského úřadu s občany, životní prostředí, stav náměstí v „centru“ Města Albrechtic, volný čas a kulturu. Nejvhodnějším způsobem jak zachytit podstatu toho, co obyvatelé ve své obci postrádají a co lze zlepšit v rámci občanské vybavenosti v oblastech zkoumané problematiky, bylo provedení dotazníkového průzkumu.

Cílem diplomové práce bylo tedy zjistit postoje a názory obyvatel na současný stav své obce a to prostřednictvím dotazníkového průzkumu, který je nejvhodnějším způsobem pro adekvátní zachycení a vhodné interpretování názorů obyvatel, na jednotlivé oblasti zkoumané problematiky. Cílem bylo rovněž zachytit podstatu této zkoumané problematiky a formulovat doporučení týkající se rozvoje Albrechtického mikroregionu.

Pro rozpoznání současného stavu prostředí Města Albrechtic včetně jeho částí, byl proveden dotazníkový průzkum, zaměřený na specifické téma „Spokojenost občanů se svou obcí, jako místem, kde žijí a pracují“. Byly tak zkoumány relevantní informace o názorech občanů na tuto problematiku. Aby byla co nejlépe zachycena podstata názorů občanů k jednotlivým oblastem zkoumané problematiky, bylo důležité věnovat velkou pozornost výběru a stylizaci vhodných otázek.

Aby měl dotazníkový průzkum podstatně lepší vypovídací schopnost, byly v dotazníku použity otevřené otázky, čímž respondenti nebyli směřováni pouze na odpovědi typu ano/ne a omezováni tak ve svých názorech. Pokud byla použita k uzavřené otázce, otázka otevřená, respondenti tak více vyjadřovali své negativní názory a nedostatky. Pokud s něčím souhlasili, svůj „plusový či pozitivní“ názor neuváděli v takové míře, jako negativní. Z toho důvodu převažují v diplomové práci převážně negativní či záporné názory respondentů, na jednotlivá témata.

Výsledkem názorů a postojů respondentů k daným problematikám, která úzce souvisí s jejich životem v obci, byla vyhotovena SWOT analýza, jenž je souhrnem silných a slabých stránek obce, ale také příležitostí a hrozeb. Výsledkem samotné SWOT analýzy „Albrechtického mikroregionu“ byla převaha slabých stránek nad silnými a převaha hrozeb nad příležitostmi. Tento jev je patrný především nedostatečně využitým potenciálem, který mikroregion nabízí, ale také slabou komunikací a spoluprací mezi občanem a Městským úřadem.

Za nejvýznamnější slabé stránky byla vyhodnocena propagace obce, materiální prostředí, technická infrastruktura, nezaměstnanost, nedostatečné sítě (které nejsou vybudovány ve všech přilehlých obcích – kanalizace, vodovod, plynofikace, kabelová televize) a vysoká cena vody. Za nejvýznamnější silné stránky byly vyhodnoceny zeměpisná poloha, město venkovského typu, kvalita životního prostředí, krásná a čistá příroda (podhorská oblast) a nízká kriminalita.

U hrozeb byly vyhodnoceny cíle a omezení komunikační politiky, špatný či slabý marketingový tah v rámci komunikace Městský úřad versus občan, malá aktivita zapojení občanů do dění v obci a nedostatečná občanská infrastruktura. U příležitostí byly vyhodnoceny možnosti čerpání finančních prostředků z fondů EU, zapojení se při vytváření mikroregionů, rozvoj cestovního ruchu a spolupráce s partnerskými městy (příhraniční spolupráce).

Nejvíce negativně byla respondenty hodnocena problematika týkající se spokojenosti s možnostmi zaměstnání ve své obci a spokojenost s kulturním vyžitím a trávením volného času. Spousta negativních názorů, z hlediska otevřených otázek zaznamenala problematika týkající se komunikace Městského úřadu Město Albrechtice s občany, v uzavřené otázce však byly respondenti celkově s komunikací spokojeni. Naopak nejvíce pozitivně, byla respondenty ohodnocena problematika týkající se bezpečnosti v obci, s čímž souvisí práce místní policie a jako další byla velmi pozitivně ohodnocena otázka týkající se stavu životního prostředí. Otázka týkající se spokojenosti občanů s náměstím v Městě Albrechticích, patřila mezi otázky s největším procentem nezúčastněných respondentů. Bylo to způsobeno zejména tím, že se občané z přilehlých obcí o tuto problematiku příliš nezajímali (netýkala se přímo jich samotných).

V diplomové práci byly některé obce častěji zmiňovány, bylo to způsobeno jejich větší aktivní účastí na dotazníkovém šetření.

Jak již bylo zmíněno, výzkum byl zaměřen na sociální a hospodářskou sféru přičemž návrhy a opatření byly směřovány pouze na sféru sociální, resp. na vybrané zkoumané problematické oblasti, které jsou považovány za podstatné a rovněž řešitelné. Návrhy a opatření byly řešeny v oblasti spokojenosti občanů s místem, kde žijí a vnímání mezilidských vztahů ve své obci; bezpečnosti v obci; komunikace Městský úřad versus občan; životního prostředí a s poskytováním informací o jeho stavu; náměstí v Městě Albrechticích; kulturního vyžití a možností trávení volného času.

Seznam použité literatury

Knižní publikace:

- [1] BALLA, J. *Město Albrechtice a okolí*. 1. vyd. Krnov: Advertis, 2010. 220 s. ISBN 978-80-900907-1-2.
- [2] JANEČKOVÁ, L., VAŠTÍKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. Praha: Grada Publishing, 1999. 178 s. ISBN 80-7169-750-8.
- [3] MALINOVSKÝ, J., SUCHÁČEK, J. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky EU*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, Ekonomická fakulta, 2006. 1000 s. ISBN 80-248-1117-0.
- [4] RUMPEL, P. *Teritoriální marketing jako koncept územního rozvoje*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2002. 178 s. ISBN 80-7042-830-9.
- [5] WOKOUN, R. *Regionální rozvoj – Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Linde, 2008. 475 s. ISBN 80-7201-699-0.

Tištěná publikace:

- [6] ROUSOVÁ, H. Socio-demografická analýzy Albrechticka. *Publikace Městského úřadu Město Albrechtice – sociální odbor*, 2008, s. 27.

Elektronická publikace:

- [7] SUCHÁČEK, J. Regionální a městský marketing – Teze části přednášek [online, soubor ve formátu PDF] 2011 [cit. 2011-02-07]. Dostupné z [www: <http://portalekf.wps.vsb.cz/wps/myportal/>](http://portalekf.wps.vsb.cz/wps/myportal/)

Internetové zdroje:

- [8] Český statistický úřad. Dostupné z [www: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?cislotab=DEM_HLOB>](http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?cislotab=DEM_HLOB)

[9] Města obce. Dostupné z www: <<http://mesta.obce.cz/>>

[10] Město Albrechtice. Dostupné z www: <<http://www.mesto-albrechtice.cz/>>

[11] Metodická podpora regionálního rozvoje. Dostupné z www:

<<http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/home.html>>

[12] Mikroregion Krnovsko. Dostupné z www:

<<http://www.mikroregionkrnovsko.cz/index.php?file=data/mikroregion/charakteristika&&menu=2/>>

[13] Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj – metodický list k indikátoru A1. Dostupné z www: < <http://www.timur.cz/25-dokumenty-ke-stazeni/27-metodicke-listy-eci-3.html> >

[14] Ústav územního rozvoje. Dostupné z www: <<http://www.uur.cz/default.asp?ID=1923>>

Poskytnuté zdroje:

[15] Matrika Městský úřad Město Albrechtice.

[16] Obvodní oddělení policie ČR Město Albrechtice.

Seznam zkratek

aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
CR	cestovní ruch
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
např.	například
Obr.	Obrázek
OOP ČR	Obvodní oddělení policie České republiky
resp.	respektive
SWOT	swot analýza (strenghts, weaknesses, opportunities, threats)
Tab.	tabulka
tzv.	to znamená
§	paragraf

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě:.....

Jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:
Nábřeží 530/43
Město Albrechtice
793 95

Seznam příloh

Příloha číslo 1: Dotazník

Příloha číslo 2: Albrechticko

Příloha číslo 3: Památky

Příloha číslo 4: Hospodářské prostředí

Příloha číslo 5: Fotografie k řešené problematice

